

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 10

SAYI : 109

OCAK 1971

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Devlet Memurları Kanunu Karşısında Standard Hazırlama Sorunu	3
TSE'den Haberler	5 - 9
Televizyon Misafirliği ...	11
1971 Programında Standard Konuları	13
Standard Dünyasından Haberler	14 - 18
CERTICO üzerine	19
Güç Transformatörleri İçin Yük Altında Kademe Değiştiriciler Standardı	21
Kuru Soğan Standardı ...	22 - 23
Güç Kondansatörleri Standardı	24 - 25
Summary Of Contents	27 - 32

MECATTİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ocak 1971 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Bu sayımızın başyazısı Devlet Memurları Kanunu karşısında TSE'nin standard hazırlama durumunu ele almıştır. 657 ve 1327 sayılı Kanunların yürürlüğe girmesiyle devlet memurlarının çalışma durumunda bazı tereddütler hasıl olmuştur. Faruk A. Sünter, yazısında bu konuya eğilmiş bulunmaktadır.

TSE Teknik Kurulu, ay içinde toplanarak 4 yeni standardı kabul etmiştir. Bu arada bazı standardların gözden geçirilmiş metinleri de kabul olunmuştur.

Bu sayının önemli bir yazısı da 1971 yılı Programı ile ilgili olanıdır. Bu yazının bazı bölümlerine dikkati çekmek isteriz.

Fransız Standardlar Kurumu'nun dergisi olan «Courrier de la Normalisation», Aralık 1970 ayının 216 sayılı nüshasını ISO Ankara toplantılarına ayırmıştır. Bu sayımızda bu dergiden bazı aktarmalar yapıyoruz.

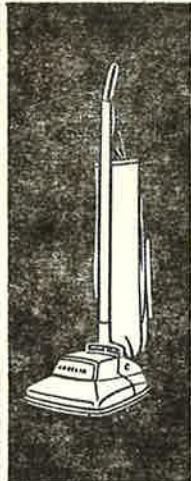
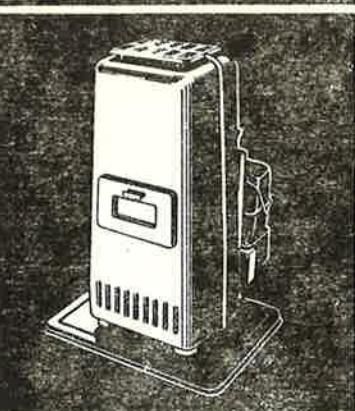
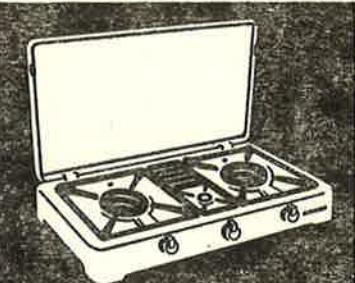
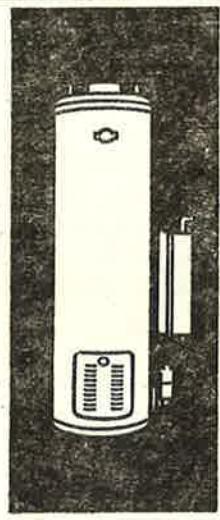
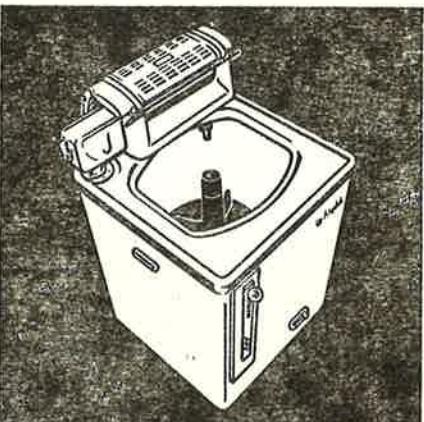

Eylül ayında Ankara'da yapılan ISO toplantıları sırasında kurulan CERTICO, ilk toplantısını 19 - 20 Ocak 1971 tarihinde Cenevre'de yapmıştır. Toplantı ve CERTICO ile ilgili haberi ve bir yazıyı iç sayfalarımızda sunuyoruz.

STANDARD

ARCELİK

**ne imal ederse etsin,
daima en iyisini
imal eder**

**üstün kalite
uygun fiyat
devamlı servis**

yalnız ARCELİK'te

DEVLET MEMURLARI KANUNU KARŞISINDA STANDARD HAZIRLAMA SORUNU

Faruk A. SÜNTER

132 sayılı Kanunla Kurulan Türk Standardları Enstitüsü, 10 uncu yılını doldurmuştur. Bu genç kamu kurumu, bu kısa süre içinde, 900'ü aşkın standard yapmış ve bunları memleketimiz endüstri ve tarımının hizmetine vermiştir.

Bu Enstitü, yine bu kısa süre içinde, laboratuvarlarını işler duruma getirmiş; standarla uygunluğu TSE markalarıyla izliyerek ve tescil ederek bir oto kontrol sistemini yürütmeye başlatmıştır. Memnuniyetle söylüyoruz, bugün, 22 Türk firması Enstitüyle sözleşmeler yaparak kendileriyle mallarının standarda uygunluğunu TSE'ye kontrol ettirmekte ve böylelikle tüketiciye, aldığı bu gibi TSE işaretli malların nitelikleri hakkında, bir güven vermektedirler. Bu firmaların sayısı çoğaldıkça, TSE'nin hazırladığı standartlar böylece uygulanarak, tüketici yararına faydalı sağlayacağı, tartışılmayan bir gerçek olarak meydana çıkmaktadır.

Memleketimizde standardın önemi bugün artık iyiden iyiye anlaşılmış bulunmaktadır. Başlangıçta standard kelimesinin anlamı bile tartışılırken, bugün endüstriden tarıma, spordan turizme, sağlık hizmetlerinden trafik işaretlerine kadar bütün alanlarda standardın faydası anlaşılmış ve bütün sorumlular TSE ile işbirliği yaparak kendi alanlarına ait standartların hazırlanmasını da yaşırcasına ister duruma girmiştir.

Enstitü, yine bu kısa süre içinde, milletlerarası alanda, sesini çağdaş ileri ülkeler seviyesinde duyurabilmiş; Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı'nın Yürütme Kurulunda iki dönem, yanı 6 yıl görev yapmak üzere seçilmiş ve 56 üyesi olan bu Teşkilatın 25 senelik geçmişinde sekizinci başkanlığını bu satırların yazarına vermekle gerek memleketimize ve gerekse Enstitümüze paha biçilmez bir şeref sağlamıştır.

STANDARD'ın bu sayısında verilen Fransız Standardlar Enstitüsü'nün, Ankara'daki ISO toplantıları hakkında çıkanlığı olağanüstü sayısının özeti, bu konudaki gelişmemizi birer çok değerli bir belgedir.

10 sene içinde başarılı olan bu güzel sonuçlar, kuruluş kanunu ile yaratılan TSE'nin bütün çağdaş ileri memleketlerin tecrübelerinden faydalananak ortaya koyduğu ve kalkınmaka olan ülkelerin model olarak benimsemeye başladıkları, çalışma sisteminin bir sonucudur.

Gerçekten, TSE, standard hazırlama işini bu ileri görüşlü Kanunun işiği altında düzenlemiş bulunuyor. Standard hazırlaması belirli bir kadronun başaracağı bir iş değildir. Bir standart hazırlama işi, o alanda söz sahibi uzmanların bir araya gelerek ortaya koymaları bir çalışmadır. Belirli olan bu uzmanların işi, bir standartı tamamladıktan sonra biter; başka bir standart için yeni bir uzman grubunun görevlendirilmesi gereklidir.

Dünya teknolojisinin dev adımlarla hergün biraz daha ilerlediği günümüzde, bunun başka türlü düşünülmemesine de olanak yoktur.

Yukarıda, Enstitünün bugüne kadar 900'ü aşkın standard yaptığı belirtmişdir. Bunlar çok çeşitli alanlarda bilgi ve teknik isteyen konulardır. Örneğin fındık, çekirdeksiz kuru üzüm, şeftali, turuncıllar, arpa, buğday gibi tarım konularında standart hazırlamak birkaç ziraat mühendisinin başaracağı iş olmaktadır. Çıkmakta ve her bir konuda uzmanlaşmış ve bir standartın yalnız maddesini değil onun ambalajlanmasına, numunelerinin alınmasına, saklanma metodlarına, taşımamasına ve gerekli analizlerinin yapılmasına kadar çeşitli ihtisaları da isteyen bir kümeye çalışması gerektir. Bunlar, örneğin çimento, tuğla, alçı gibi yapı malzemelerine; ampul, kablo, akümlatör, buz dolabı gibi elektrik araç ve gereçlerine; otomobil lastiği, balata, buhar kazanı, çekic, kürek, fren balataları gibi makine mümüllerine; kaput bez, basma, yünlü ve ipekl kumaşlar, fanila gibi tekstil mümüllerine veya pamuk, tiftik, yapağı, ipek gibi tekstil hammaddelerine, kereste, travers, mazı, palamut, defne yaprağı gibi orman ürünlerine; süt et, sosis, salam, gibi gıda maddelerine kadar çeşitli ihtisalarına dağılan ve bu alanlarda ün yapmış uzmanların görüş ve çalışmalarının bir araya getirilmesi ile elde olunacak sonuçlardır. Bunun içindir ki, TSE'de belirli ve sürekli bir kadro yaparak bu işin altından kalkmak olanağı yoktur. Biraz önce belirttiğimiz gibi, belirli grupları toplamak, onlara ihtisaları dahilinde olan standartı yaptırıp ve sonra kendilerini teşvik etmek gereklidir. Demek oluyor ki, TSE standard hazırlama kadrosu, sürekli olarak grup grup değişen Türk aydınlarının elbirliği yaptığı bir çalışma kadrosudur.

Bunun içindir ki 132 sayılı Kanun, Genel Kurulundan başlıyarak ortaya koyduğu bu ihtisas gruplarında Üniversite, devlet ve özel sektörün bir arada çalışacağının düşünülmüş ve Enstitüyü böyle bir çalışma düzenine yöneltmiştir.

Hal böyle olduğuna göre yeni Personel Kanununun, Kamu Personelinin dışarda iş almayıcağı yolunda koymuş olduğu prensip, bugün bazı personelcilerimizin düşündüğü üzere, Enstitü gibi bir kamu organında çalışmalarını önyecek olursa Türk Standardları Enstitüsü'nün kendisine kanunla yükletilen standart yapma görevini yapamayacağı kolaylıkla anlaşılır.

Bugünlerde, Personel Kanununun ek görevler hususundaki bazı aksaklıkların düzenlenmesi söz konusu olduğuna göre, bu durumu ilgililere duyurmağı ve üzereine gerektirdiği önemle eğilmeye çağırmayı kendimize bir borç saymaktayız.

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Çelik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
haiz olan**

TÜRKKABLO A.O. nin en güvenilir tanıtıcıları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad 69/1,

Taksim - İSTANBUL

Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL

Telefon: 45 52 38 - 45 52 39

Teleks: 266 - İSTANBUL

Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİT

Telefon: 14 76

TSE Markasını Kullanma İzni Alan Firmaların Sayısı 22'yi Buldu

Ocak ayında PİMAŞ ve ELOKTROMEKANİK Firmaları ile de anlaşmalar imzalandı

1971 yılının ilk TSE Markası anlaşmaları, bu ay içinde PİMAŞ Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş. ve Elektromekanik Sanayii ve Tesisleri A.Ş. firmaları ile imzalanmış; böylelikle, Türk Standardları Enstitüsünün, standardlara uygunluğu garanti eden markasını kullanan firmaların sayısı 22'ye ulaşmıştır. Bu firmalardan 5'i, çeşitli elektrik kabloları ve alüminyum iletkenler; 3'ü, floresan lâmba balastları; 3'ü, asbestli cimento borular; 2'si, ev tipi buz dolapları ve çamaşır makinaları; 4'ü, fren balataları; 5'i sırasıyla eğeler, PVC yer döşemeleri, litopon, nervürlü çelik çubuklar ve PVC ve PE su boruları için marka almış bulunmaktadırlar.

PİMAŞLA İmzalanan Anlaşma

Ocak ayındaki ilk marka anlaşması, İstanbul'daki PİMAŞ Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş. ile imzalanmıştır. Firmanın: TS 201 «Sert PVC Plastik Borular ve Boru Özel Parçaları», TS 274 «Sert PVC Plastik İçme Suyu Boruları ve Boru Parçaları», TS 275 «Sert PVC Plastik Pis Su Bo-

ELOKTROMEKANİK Firması ile yapılan anlaşmanın imza töreninden bir görünüş

raları ve Parçaları» ve TS 418 «PE (Polietilen) Plastik Borular» standartlarını ilgilendiren mamulleri için yapmış olduğu müracaat TSE'nin ilgili uzmanlarınınca, gerek İstanbul'daki Fabrikada; gerekse TSE laboratuvarlarında yapılan çalışmalardan sonra uygun karşılanmış ve 11 Ocak 1971 günü Enstitü Merkezinde firma ile TSE Markası anlaşması imzalanmıştır.

Anlaşmayı TSE adına imzalayan Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter yaptığı kısa konuşma ile PİMAŞ'ı kaliteli imalatlardan dolayı kutlamıştır. Anlaşma, Pimaş Genel Müdürü Ergun Çağlar ve Genel Müdür Yardımcısı Tohan Gökcay tarafından da imzalanmıştır. Gökcay, yaptığı konuşmada, TSE markasını uygulamaktan duyaracakları memnuniyeti belirtmiş ve Enstitü ilgililerinin bu işbirliğinde gösterdikleri yakın ilgiye teşekkür etmiştir.

ELOKTROMEKANİK A.Ş. ile de Anlaşma İmzalandı

İmál ettiği 220 V. 40 W lik floresan lâmba balastlarının, TS 58

«Floresan Lâmba Balastları» Türk Standardına uygunluğu tesbit edilen Balıkesir'deki «Elektro Mekanik Sanayii ve Tesisleri A.Ş.» ile de TSE Garanti Markası anlaşması imzalanmıştır.

15.1.1971 günü TSE merkezinde yapılan bir törenle, Başkan Faruk A. Sünter ve Firma temsilcisi Şükrü Yurdakök, anlaşmayı imzalamışlardır. İmza töreni sırasında bir konuþma yapan Yurdakök, «TSE Markasını kullanma iznine sahip olmak müessesiniz için iftihar vesilesidir. Yeni kurulmuş bulunan fabrikamız bugüne kadar yapmış olduğu titiz çalışmayı, bundan böyle de daha dikkat ve önemle devam ettirecektir. Bu münasebetle, Türk Standardları Enstitüsü ilgililerine, gösterdikleri yakın işbirliği anlayışından dolayı, firmamız adına teşekkürlerimizi sunarım» demiştir.

Dergimiz, TSE Markası Ailesine katılan her iki değerli firmamızı kutlar, başarılarının devamını diler.

Başkan Sünter, PİMAŞ'la yapılan anlaşmayı imzalarken

RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK
SURETİLE YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

TESİSLERİMİZDE YAPILAN MAMÜLLER

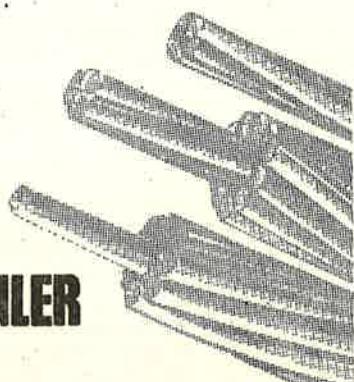
TS - 2 Sert çekilmiş som bakır tel 0,2 mm - 10 mm. kuturda
STANDARDINA 29/12/1954 tarihli resmi gazetedede yayınlanmış olan İÇ
UYGUN TESİSAT YÖNETMENLİĞİNIN 120. nci maddesinde iç tesi-
EV SAFTA satta kullanılacak iletkenlerin ELEKTROLİTİK vasfi haiz
olması şart koşulmuştur.

TS - 3 Örgülü bakır iletken 10-16-25-35-50-70-95-120-150 mm 2
STANDARDINA 4/12644 sayılı kararname ile 19/3/960 tarihli resmi gaza-
UYGUN tede yayınlanan ve tatbiki mecburi kılanan TS-3 standart-
EV SAFTA larına uygun vasıfda iletkenler.

ALÜMİNYUM

İLETKENLER VE

ÇELİK - ALÜMİNYUM İLETKENLER

MS 58 Pirinç Yuvarlak ve altı köşe çekme çubuklar

MS 63 Pirinç Borular, teller

Bakır Lâma çubuk ve borular : ELEKTROLİTİK
BAKİRDAN

YATAKLı BRONZ ÇUBUKLAR İÇİ DOLU-İÇİ BOŞ

ALÜMİNYUM LEVHA VE DISK
(HER KALINLIKTÀ VE ÇAPTA)

GÖZTAŞI: BAKIR SÜLFAT

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.S.

KÂĞITHANE Topağaçlar Cad. No. 18 ŞİŞLİ - İstanbul
Telefon : 46 70 30 Telgraf : RABAKAS

SATIŞ MAĞAZASI : Karaköy, Fermeneçiler
Ali Yazıcı Sok. No. 8 Telefon : 44 81 13

TSE Teknik Kurulu Yeni Yılın İlk Toplantısında Dört Yeni Türk Standardını Kabul Etti

TS 38 İLE TS 24 METİNLERİNDEN DE DEĞİŞİKLİK YAPILDI

TSE Teknik Kurulu 27.1.1971 tarihinde toplanmış ve gündemdeki konuları görüşmüştür.

İlk olarak, gündemdeki bir değişiklik önerisi görüşülmüş ve TS 38 «Yalıtılmış İletkenlerin Yapısı» standardının 2 ve 2.1 maddelerinin değiştirilmesi uygun bulunmuştur. Buna göre bu maddelerin şekli almıştır:

«2 — Deneyler :

Bu standardın kapsamına giren iletkenler TS 37 ve göre muayene edilirler. İletkenlerin TS 37 ve göre tabi tutulacakları çeşitli deneyler ilişkili muayene tablosunda işaret edilmiştir.

2.1 — Numune Alma :

Herbiri gelişigüzel seçilmiş dört ayrı kanggal veya makaranın muhtelif yerlerinden altışar m uzunluğunda dört numune alınır; muayene ve deneyler bu numuneler üzerinden yapılır.»

Bundan sonra, TS 24 «Çimento-ların Fiziksel Muayene Metodları» standardının gözden geçirilmiş metni ele alındı, yeni tasarı, eskisine ek olarak Rilem Cembureau Metodunu getirmiştir. Bilindiği gibi, Rilem-Cembureau metodunun halen kullanılmakta olan nemli harç metodundan başlıca farkı su noktalarda toplanabilir :

1 — Rilem-Cembureau metodunda plastik harç kullanılmaktadır. Bu harçın su/cimento oranı 0,50 dir. Böylece bu metod çimentonun gerçekteki kullanılma kıvamına daha uygundur. Bilindiği gibi nemli harç metodunda sabit bir su/cimento oranı kullanılmayıp her çeşit için ayrıca kıvam yapılarak tayin edilmektedir. Nemli harçın su/cimento oranı yaklaşık olarak 0,27 ile 0,30 arasında kalmaktadır.

2 — Rilem - Cembureau metodu ile deney daha sür'atli yapılmaktadır. Deney için geçen zaman diğer metodun yarısından daha azdır.

3 — Plastik harç kullanıldığından deney esnasındaki buharlaşma veya diğer sebeplerden ileri gelen su kaybının mukavemet üzerine etkisi azalmaktadır. Yine aynı sebepten priz gecikmekte ve daha rahat çalışma imkânı doğmaktadır.

4 — Rilem-Cembureau metodunda harç tokmaklanarak değil,

vibrasyon yoluyla kalıplara yerleştirilmektedir. Bu sebepten kuma bağlı hatalar azalmaktadır.

5 — Bu metodda cer mukavemeti yerine eğilme mukavemeti tavin edilmektedir. Böylece hem basınç ve hem de eğilme dayanımı için aynı bir numune cisminin kullanılması kabil olmaktadır.

6 — Bu metodda diğerinden tamamen farklı aletler kullanılmaktadır.

Tasarı kabul edilmiş ve böylece eski metin yürürlükten kaldırılmış olmaktadır.

Teknik Kurulda yeni tasarılar üzerinde de çalışılmış ve aşağıdaki Türk Standardı olarak kabul edilmiştir :

1 — Sodyum Buharlı Boşalmalı Lâmba :

Bu lâmbalar «sodyum buhari içinde meydana gelen elektrik boşalması ile ışık veren alçak basınçlı» lâmbalardandır. Standardda yalnızca 50 Hz frekanslı alternatif akımı sebekelerinde kullanılan alçak basınçlı sodyum buharlı boşalmalı lâmbalar esas alınmış olup bunun dışındaki kâğıt kapsam dışı bırakılmıştır. Bu lâmbalar, «U bicimli» ve «I bicimli» olmak üzere iki sınıfa ayrılmıştır.

2 — Sodyum Buharlı Boşalmalı Lâmba Balastları :

Bilindiği gibi, balast, «besleme kaynağı ile bir veya birkaç boşal-

mâlı lâmba arasına bağlanan ve başlıca görevi lâmba veya lâmbaların akımını gereken değere ayarlamak olan cihazdır.» Bu standard, 50 Hz frekanslı alternatif akımla çalışan ve boyutları ile özellikleri standartda belirtlen sodyum buharlı boşalmalı lâmbalarla birlikte kullanılan endüktif tipteki balastları kapsamakta; floresan lâmba balastları ile yüksek basınçlı civa buharlı lâmba balastlarını kapsamamaktadır. Bu balastlar, dış ve iç balast olmak üzere iki sınıfa ayrılmıştır.

3 — Alçak Gerilim İçin Yalıtkan Lâstik Eldivenler :

Gerilimi 500 voltu aşmayan alternatif akım ve gerilimi 750 voltu aşmayan doğru akım tesislerinde çalışırken kullanılmak üzere tabii veya sentetik kauçuktan yapılmış koruyucu bir el kılıfı olan eldivenlerden elektrik tesislerinde çalışanları tehlikeeden korumak amacıyla kullanımlar bu standard kapsamı içindedir. Bu eldivenler ince ve kalın olmak üzere iki sınıfa ayrılmaktadır.

4 — Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinden Numune Alma Metodları :

Standardda, ham petrolün ve petrol ürünlerinin her seviyesinden nasıl numune alınacağı geniş ve ayrıntılı olarak ele alınmış ve geniş bir teknolojide verilmiştir.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR.

Abone İçin Müracaat :

Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Pis su tesisatında

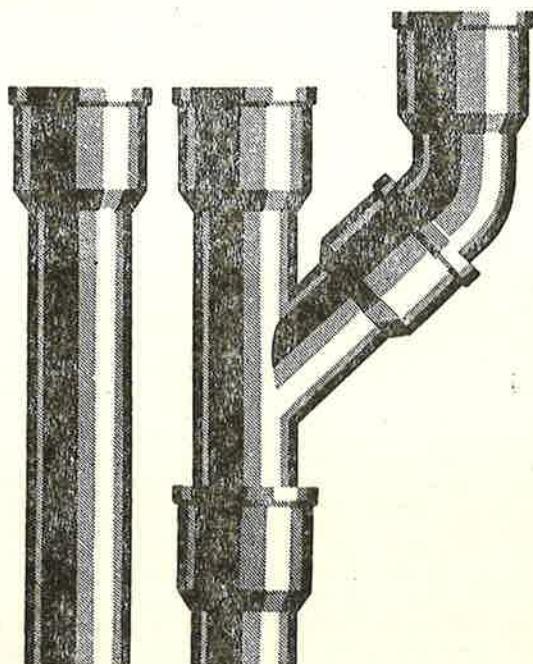
Ölümsüz malzeme

Bayındırılık Bk. Sıhh. Tesis. Keşif ve
şartnamesinde 71 a kod numaralı

Türkiye Makine Mühendisleri
Odasının "Kalite Belgesi" ni haiz

Önemli nitelikleri:

- * KATİYYEN YANMAZ
- * TERLEMEZ
- * KOKU YAPMAZ
- * SAĞLAM
- * UCUZ

BİK ASBEST
SANAYİ ve Tic. Ltd. Şti.

Merkez: Unkapanı C. 33-Küçükpaş - İstanbul

Telefon: 26 8130-31-32 Telgraf: BİKASBESTOS

Ankara Şubesi: Rüzgârlı S. Hırdavatçılar Çarş. No. 4

Telefon: 106908 - 1177 29

TSE Hazırlık Grublarında

ELEKTRİK :

- ★ «Elektrik İç Tesisatında Kullanılan Plastik Börlar», «Akaryakıt Tutuşturucularının Ateşlendirilmesinde Kullanılan Transformatörler» ve «TS 13 Kurupil ve Bataryalar Standardının Revizyonu» Standard tasarıları Raportörlerince hazırlanmaktadır.
- ★ «Alüminyum Toplayıcı Çubuklar» standard tasarısı Teknik Kurul gündemine alınmıştır.
- ★ TS 731 ve 732 numaralı «Endüksiyon Tipi Elektrik Motorları» için TSE Alameti Farikada uygulanacak deneyler Teknik Kurul'un bilgilere sunulmuş olup, AEG ile marka anlaşması yapılmak üzere çalışmaları başlanmıştır.

İNŞAAT :

- ★ «Asbestli Çimentodan Yapılmış Oluklu Levhalar» ve «Hafif Beton Mamül Agregaları» standard tasarıları mütalâaya gönderilmek üzere Gruba incelenmektedir.
- ★ TS 24 (Çimentoların Fiziksel Muayene Metodları) standard tasarımının revizyonu Teknik Kurul gündemine alınmıştır.

KİMYA :

- ★ «TS 341 Yemeklik Zeytinyağı» standardının revizyon çalışmalarına başlanmıştır.
- ★ «Yemeklik Tuz» standard tasarısı, gelen mütalâalara göre Hazırlık Grubunda olgunlaşdırılmaktadır.
- ★ «Oto Emniyet Camları» standard tasarısı üzerinde ilgili müesseselerin iştirâki ile yapılan toplantıda görüş birliğine varılarak tasarıya son şekli verilmiştir.
- ★ «Lifli Isı ve Ses Yalıtma Malzemesi» standard tasarısı Teknik Kurul gündemine alınmıştır.

LÂBORATUVAR :

«Asetik Anhidrid için deney metodları (ISO/R 754)», «Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksitte Pıknometre Metodu ile Mutlak Yoğunluk Tayini (ISO/R-901)», «Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarının Kimyasal Analiz Metodları Titan Tayini (ISO/R-1118)» ve «Cinkonun Kimyasal Analizi - Fotometrik Metodla Bakır Tayini (ISO/R-1053)» standard tasarıları Hazırlık Grubunda incelenmektedir.

METALURJİ :

- ★ «Galvanizli (çinko kaplı) Çelik Telgraf ve Telefon Bağ Teli» standard tasarısı Hazırlık Grubunda mütalâaya gönderilmek üzere incelenmektedir.
- ★ «Galvanizli (çinko kaplı) çelik Dikenli Teller» standard tasarısı Hazırlık Grubunda incelenerek mütalâaya gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ «Genel Maksatlar için Percinlik Alüminyum Tel ve Çubuklar» standard tasarısına gelen mütalâalara göre değerlendirilerek Alt Komite de incelenmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ «Demir ve Çeliklerin Sınıflandırılması» standard tasarısına gelen mütalâalara göre Hazırlık Grubunda incelenmektedir.

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

«Palamut» standard tasarısı mütalâaya gönderilmek üzere Hazırlık Grubunda incelenmektedir.

PETRO - KİMYA :

«Polivinil Klorür», «Polistiren», «Polipropilen», «Polietilen», «Benzen», «Dodesil benzen» standard tasarılarının Teknik Komiteleri kurularak çalışmalara başlanılmıştır.

PETROL VE PETROL ÜRÜNLERİ :

- ★ «Sondaj Sanayii'nde Kullanılan Barit» ve «Sondaj Sanayiinde Kullanılan Bentonit» standard tasarıları gelen mütalâalara göre Hazırlık Grubunda düzeltilerek Alt Komite için hazırlanmaktadır.
- ★ «Sivilaştırılmış Petrol Gazlarından (LGP) Numune Alma Metodları» standard tasarısı Alt Komiteden gereklilik Teknik Kurul için hazırlanmaktadır.
- ★ «Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinden Numune Alma Metodları» standard tasarısı Teknik Kurul gündemine alınmıştır.

TEKSTİL :

- ★ «Kükürtlü Boyamalarda Lif Cürüme Derecesinin Tayini» ve «Boyalı ve Baskılı Tekstil Mammillerin Boya Işık Hashıklarının Sun'i Işık Aracılığı ile Tayini» standard tasarıları gelen mütalâalara göre düzeltilerek Alt Komite için hazırlanmaktadır.
- ★ «Yapıldığı Tops Randimleri Tayini» ve «Yapıldığı Tutam Uzunluğunun Tayini» standard tasarıları Teknik Kurul gündemine alınmak için hazırlanmaktadır.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULSLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI

İNŞAAT :

- «Katrancı Esashı Sıcak Tatbik Edilen Örtme Bileşiği»
- «Katrancı Esashı Soğuk Tatbik Edilen Örtme Bileşiği»

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

- «Kâğıtlık Odun»
- «Ham Cam Reçinesi»
- «Mazı» standard tasarıları ile
- «TS 46 Kontrplâk»
- «TS 47 Kontrplâk ve Kontrtabla Numune Alma ve Muayene Metodları»
- «TS 180 Yonga Levhaları» standardlarının Revizyon tasarıları.

TEKSTİL :

- «TS 241 İplik Numaralama Sistemi»
- «TS 263 Pamuktan Yapılmış Tek Kat Penye Cözgü İpliği standardlarının Revizyon tasarıları.

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğası Fabrikaları

HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

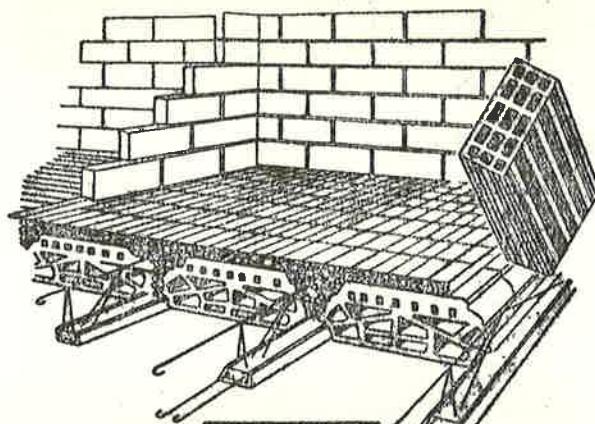
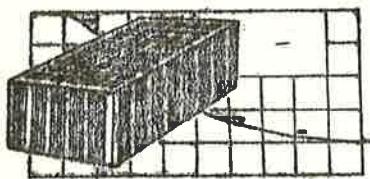
Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standardlarımıza ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünüz.

Standard — 9

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL: Mecidi Mahsusen Cad. Arkan Sehpazari - İstanbul
D : 49 58 02 - 44 83 29

KADIKÖY: MihüderFuat Gay Salik Taksic İle Hanıkkat 1
Kadıköy - İstanbul D : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÖDÜRLÜK
Mecidi Mahsusen Cad. Arkan
Sehpazari - İstanbul
D : 49 79 56 49 76 14

Standard — 10

TELEVİZYON MİSAFİRLİĞİ**Armağan ANAR**

Televizyon Ankaralıların yaşıntısına hiç kuşkusuz büyük değişiklikler getirdi. Geride kaldı artık Ankaralıların en büyük eğlencesi olan gece misafirlikleri ve bu misafirliklerin artık standard hale gelmiş adabı.

Televizyon öncesi dönemde gece misafirlikleri genellikle telefonlaşmak suretiyle düzenlenirdi. Misafirler 8.30 dan itibaren beklenir, o zamana kadar aile yemeğini yer, odalarını havalandırır, sigara tablalarını temizler, dağınık gazeteleri ve oyuncakları toplar, kapıcıyı pastahaneye koşturur ve misafirlerini, «Ne iyi ettiniz de geldiniz» diyerek karşıladı.

Misafirler gelince, «şöyledir buyurun», «yeminizi almış olmayayım» biçiminde ufak bir yerleşme töreninden sonra kahveler içilir, kahveleri fındık fistık eşliğinde içkiler izler, daha sonra çayla pasta ikram edilir, konuşmalar zaman zaman kadınlar ve erkekler arasında ayrı ayrı, zaman zaman hep beraber devam eder, beyler meslektaşsa, hele aynı büroda çalışımlarsa, meslek ve büro dedikodularına doyum olmaz, öte yanda kadınlar hizmetçilerden ve çocukların yakını, son filmlerden veya geçenlerde gittikleri tiyatrodan veya gece kulübünde rastladıkları ünlü kişilerin giyiminden kusamadan söz eder, sohbet en sonunda mutlaka politikaya dönüsür, herkes ülkeyi kendi akılca yönettikten sonra doyasıya konuşmuş olmanın rehaveti içinde vedalaşılır ve herkes alıştığı bildiği bir yaşıtı parçasının verdiği rathanlıkla uykuya giderdi.

Televizyon misafirlik standartlarını bir anda altüst etti. Televizyonun nadir evlerde bulunduğu ilk dönemde keşmekes tamdı. Ziyaret saatleri birdenbire 7.30'a indi. Televizyon sahibibicareler yemeklerini yutarcasına yemek, çocukların televizyon başından ayırip derslere yöneltmek için zorlu savaşlar vermek, artık kari-koca biçiminde değil, emektarlar dahil çoluk çocuk tam takım halinde gelen misafirlerle başetmek, en güzel koltukları kapişan misafir çocuklarına güllümsemek zorunda kaldılar. Yeni yeni nezaket ve misafirperverlik gerekleri çıktı ortaya. Çekingen davranan komşulara, çocuklarınla, «Annem sizi televizyona bekliyor», diye haber göndermek, veya alt kat takı komşuya yere vurarak, ve bir gün gelip onun tavandan işaret almayı beklemeden müdafiv kesileceğini hesaba katmadan, televizyonun başladığını duyurmak gibi...

Doğrusu yorucuydu televizyon döneminin ilk günleri... En iyi koltuğun kime verildiğinin yarattığı alinganlıklar, «Televizyonumuz var diye ne kasılıyor,» biçiminde, misafirlerine hizmet için, ve de yarın ortalığın nasıl temizleyeceğini düşünerek, bunalan ev sahibesinin çatık yüzünün haksız yorumlamaları, ayıp olur diye herkese normal koşullarda yapılan ikramların masrafları çok güç günler yaşattı doğrusu ilk günlerde televizyon sahiplerine.

Bugün, hemen hemen her on evin sekizinde televizyon bulunduğu halihazır dönemde ise misafirlikambaşka bir şekil almıştır. Bir kez, televizyonu olanlar evlerinde kaldıkları için «görüşmeler» oldukça seyrekleşmiş, veya tek bir arada olalım diye aynı televizyonun etrafında toplanmalar da gine ahbablık etme işini yavaştırmış, hatta ahbablar arasında soğukluk olaylarına yol açmıştır. Çünkü ya hep bir den susup program seyredilmekte veya programlar hakkında yüksek sesle beyan edilen fikirler, aynı fikirde olmayan ve fikirlerini televizyon seyretmek yüzünden açık seçik tartışmaya dostlar arasında hiddet birikimleri yapmaktadır. Açık oturumlarda ayrı görüşleri destekleyeceğİ belli kişilerin salonlarında toplanmasıyla çıkacak muhtemel dalaşmaların ev sahiplerinde yürek helecanları yaratmasına çat kapı gelenler tuz biber katmaktadır. Üstelik, geleneksel misafirperverlik duygusuyla en iyi koltukları misafirlerine sunan ev sahipleri, dünya kadar para verip aldıkları televizyonu söyle bacağınu uzatıp seyredememekte, gesitli ikramlar yüzünden programların çoğu yerini ev sahipleri izleyememektedir.

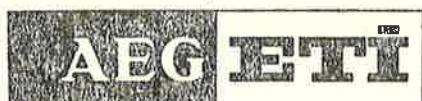
Ben herseyi merak eden bir tabiatı sahip olduğum, örneğin uykudan ölüyor olsam her telefona cevap verdigim her çalman kapıya koştugum, her söyleneni sonuna kadar dinledigim için, televizyonum olsa gözümü ondan ayıramiyacağımı bildiğimden, özel uğraşlarıma, örneğin okumaya, çalışmaya, müzik dinlemeye, dostlarımıla çene çalmaya vakit bırakıyacağım, gereklisiyle evime televizyon almadım. Ancak konuları bol ülkemizde programların ilginç mi ilginç olması nedeniyle televizyon misafirleri arasına katıldım. Gittiğim evlerde gördüklerimden sonra televizyon seyirciliği konusunda bir standard hazırlanmasının zamanının geldiği kanısına vardım.

Böyle bir standard, örneğin televizyon seyretmeye haberlerden önce gitmeye yer olmadığını, her televizyonlu evde baş köşelerin ev sahiplerine ayrılp ikinci derecedeki yerlerin misafirlere verileceğini, televizyon gecelerinde hiç bir ikramda bulunulmayacağı, misafirlerin kendi sigaralarını beraberlerinde getirmelerini, hanımların sigaramızı erkeklerden biri yakın diye bekleşmemeleri gerektiğini, akla gelenlerin içinde saklanacağını, programda geçen bir söz veya olaydan esinlenip bir öykü anlatmaya kalkılamayacağını, misafirin sevmediği bir program sırasında yanındaki moda tartışmasına giremeyeceğini, uyuaklıyanların horladıkları takdirde uyandırılabileceğini, televizyon bittikten sonra uzun tartışmalara girilmesine mahal olmadığını ve en çok onbes dakika içinde vedalaşıp gidilmesi gerektiğini kapsayabilir.

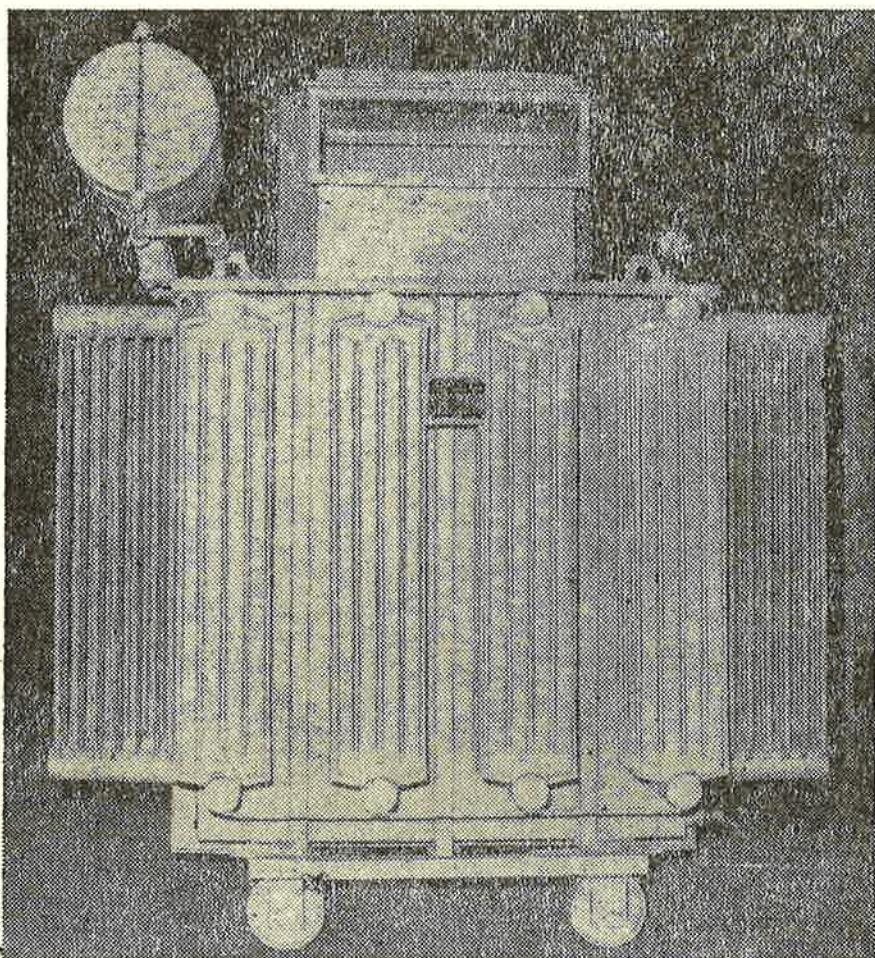
Rahat eder televizyon sahipleri ve de kendi televizyon alır rahatsız olan misafirler böyle bir standard sayesinde.

Size gereken TRANSFORMATÖRÜ de yaparız

Gerilim ayarı için yük kademe şalterli, yük istasyonları
için kablo irtibat kutulu, Clophen soğutmalı,
takat arttırımı için yabancı
soğutma tertibatlı ve diğer
bütün özel transformatörler.

ELEKTRİK ENDÜSTRİSİ A.Ş.

Her türlü bilgi için:

AEG-TELEFUNKEN GENEL ELEKTRİK T.A.Ş.

Karamustafapaşa Cad. 203, Nesli Han Kat 3
P.K. 790 Karaköy - İstanbul, Tel: 49 20 56

ve

Atatürk Bulvarı 69/7-8 And Apt., P.K. 205 Yenisehir - Ankara, Tel: 12 23 42

Ege Bölgesi Tali Temsilcisi:

EGE TEMSİL VE TİCARET KONTUARI

Marsel Makri

Fevzipaşa Bulvarı

Fışek Doğan Han No. 61/1, Kat 6, İzmir
P.K. 496 - Tel: 36 994

Bursa Bölgesi Tali Temsilcisi:

SANERKAYA KOLL. ŞTİ.

Mete Yarikkaya ve Ortakları

Atatürk Cad. Vakıflar İşhanı

Kat 2 No. 207, Bursa

Tel: 6024

1971 Programında Standard Konuları

Bilindiği gibi, yıllık programlarda standard konularına da oldukça önemli bir yer verilmektedir. Bunların bazıları standard yapımı bazıları da standardlaştırma ve standardlaşmanın genel sorunları ile ilgili bulunmaktadır. Sözcüsü, 1970 yılı programında yer alan 375 sayılı tedībir standard denetimi konusunda bir koordinasyon kurulu kurulması ile ilgili bulunuyordu. Genel nitelikte bu tedībir üzerinde yıl boyu çalışılmış ve TSE'de bir kaç kez toplanılmış, fakat henüz sonuca bağlanamamıştır. 1971 yılı içinde de çalışmaların süreceği, ilk altı aylık dönemin sonunda bitirebileceği tahmin edilmektedir.

Standardlarla ilgili hususlar ise ön plâna alınmak suretiyle yürütülmektedir. Bunlardan bazıları sonuçlandırılmış, bazıları üzerindeki çalışmalar devam etmekte bulunmaktadır. Bu standardlar da 1971 yılı içinde bitirilecektir.

11.1.1971 tarih ve 13720 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 1971 yılı Program'ında da standardlara ilişkin bazı hususlar yer almıştır.

Tarımla ilgili alanda standard konusunda bir tedībir öngörülmemiştir. Bunun gibi, hayvan yetiştirmesi ve su ürünleri ile ilgili konularda da standard konularına deñinmemiştir.

Madencilik konusu ile ilgili tedībirler arasında standarda da yer verilmemiştir. Madencilikle ilgili genel tedībirlerin 9 ncusu söyledir. «Madencilikte kullanılan makina ve teçhizati ithalât veya imalât tiplerinin azaltılarak belli bir standardızasyona yönelikmesi, bu suretle yedek parça sıkıntısı ve átil kapasite yaratılmasının önüne geçilmesi sağlanacak verimlilik artıracaktır.» (s. 86). Bu tedībir, makina ve teçhizata dönüktür ve önemlidir. İlk bakısta basit gibi görünmekle birlikte, aslinde çok geniş bir alanı ilgilendirmekte ve karmaşık bir çok işlemi gerektir kılmaktadır. Bu genişlik nedeniyile, bu tedībirin bir yıl içinde yerine getirilmesi elbette düşünenmez. İlerideki yıllarda da geçici nitelikte olan bu tedībir tek yönlü değildir. Fakat, bir Türk Standardının yapılp mecburi yürürlüğe konulması ile önce ithalât sonra da imalât voluya sonuca varılması ve tedībirde öngörülen geniş kapsamlı ekonomik görüş yerine gelmiş olabilir.

İmalât sanayi ile ilgili olan tedībirler gene de coğunuştur. İmalât sanayi ile ilgili genel tedībirler arasında biri, ambalâjla ilgili olanı üzerinde standard yönünden durmak gerekiyor. Bir «Ambalâj Sanayii Merkezi» kurulmasına kadar varan bu tedībir, biraz geniş kapsamlı ve aynı zamanda Türk Standardları

Enstitüsü'nün varlığını görmezlikten gelen bir tedībir olarak nitelendirilmelidir. Çünkü bu tedībire göre, «ambalâjlama sanayiindeki gelişmeleri izlemek, gerekli araştırmaları yapmak, ambalâjlama standardlarının hazırlanmasını sağlamak, ambalâj kalitesinin kontrolünü yapmak ve bu konularda ambalâj üreticileriyle ambalâj kullananlara yayın, kurs, seminer v.s. vol larla yardımcı olmak, özellikle ihrac mallarının dış pazarların tercih ve teknolojisine uygun şekil ve standartda ambalâjlanmasına yardımçı olmak amacıyla bir Ambalâjlama Sanayii Merkezi kurulacaktır. (s. 94). Büttün Türk Standardlarını hazırlamakla görevli bir TSE varken neden bu görev başka bir kuruma verilmek isteniyor? TSE görevini yapmadı mı? Yapamadı ise bütün olanaklar sağlandı da mı yapamadı? Yeni kuruluş, bu olanaklar sağlanmadan bu iş nasıl yapacak? Öbtür konular İGEME'nin çalısması ile ilgilidir. Öyle sanıyorum ki, yeni kurumlar yerine, kurulmuş olanlardan vararlanma yolu tercih olunmak ve çokluğa doğru değil de azlığı doğru gidilerek koordinasyon sağlanmalıdır.

Programda yer alan başka bir konu ise «sigara tip ve boy çeşitleri» nin azaltılması ile ilgilidir (s. 101). Tip ve boyların azaltılması elbette iyi bir düşünüştür. Ama kalitesi üzerinde de durulmak gereklidir.

Plastik sanayi ile ilgili bölümde yer alan tedībirlerden biri de ambalâj standardlarına dönüktür. Özellikle ve yalnızca ihracata ilişkin ambalâj konusu üzerinde durulmuştur. Tedībirde söyle denilmektedir: «İhrac edilecek çeşitli sektör ürünler için, ihracat yapılan memleketler ve o pazarlardaki rakip ülkelerin ambalâj tipleri etüd edilecek, bu etüdlerin sonucuna uygun olarak ihrac ürünler için ambalâj standardları hazırlanacaktır.» (s. 106). Bunu kim yapacaktır? Elbette TSE fakat, TSE'nin kurmak istediği ambalâj lâboratuvarı, OECD ve UNIDO tarafından yardım yapılacağı bildirildiği halde, bazı formaliteler ve ters tutumlar yüzünden yillardır kurulamamıştır. Bu konuda, bu yönden bir düşinceye dalmakta yarar görmemekteyiz.

Kimya sanayii bölümünde de plastikler konusuna deñinilmektedir: «Plastik maddelerin standardlarının bir an önce hazırlanması sağlanacak ve TSE standartlarına uymayan maddelerin ithalâtı yasaklanacaktır.» (s. 107). Bu yasaklanmanın yolu, Türk Standardlarının mecburi kılınması ile mümkün olabilecektir. Burada şunu belirtmekte fayda görüyoruz. Mecburî kılanınlar gereği gibi denetlenemediçe bunların mecburi kılınmasından beklenen fayda nedir? Programın, denetleme konusunda etken bazı tedībirler getirmesi beklenirdi ve bunlar yillardır beklenmektedir. Umutumuz 1972 Programındadır.

Programda standardla ilgili başka bir tedībir ise inşaat kısmında bulunmaktadır. Burada, «İnşaat Sektörü Talebine Uygun ve Boyut Standardları Tesbit edilecek, bunlara göre üretim yapılması programlaştırılacaktır.» (s. 110) denilmektedir. Bu tedībirde yer alan «inşaat sektörü talebine uygun kalite ve boyut» deyimi üzerinde durulmalıdır. Öyle sanıyorum ki, bu kalite ve boyutun tipinde «inşaat sektörü talebi» nden çok teknik durum gözönünde tutulmalı ve ülkemizin gerçekleri üzerinde de durulmalıdır. Bunun yanında, yapılan inşaat malzemesi standartlarının denetimi sağlanmalı ve bu amaçla da İmar ve İskân Bakanlığına denetim yetkisi verilmelidir. Bu konuda, STANDARD'ın 108 inci sayısında ki yazımıza bakılabilir.

Tüketicilerin menfaatlerini korumak amacıyla kurulan derneklerin TSE lâboratuvarlarından ve teknik imkânlarından yararlanmanın sağlanması ile ilgili bir tedībir ise ticaret hizmetleri arasında yer almıştır. (s. 207). TSE lâboratuvarları bu konuda zaten yardımcı durumdadır.

1971 programını, ambalâj standartlarına önem veren bir belge olarak niteliyebiliriz. Ancak, bu konudaki durumun iyi bilinmediğini belirten bir belge olduğunu ja nellirtmek isteriz. Konunun gelişimi, STANDARD'ın daha önceki sayılarda yayımlanan yazınlarda görülebilir.

M. U.

Standard Dünyasından Haberler

CERTICO İlk Toplantısını Cenevre'de Yaptı

Eylül 1970 ayı içinde Ankara'da yapılan VIII. Dönem ISO toplantıları sırasında kurulması Konsey tarafından kabul olunan CERTICO'nun ilk toplantısı, 19-20 Ocak 1971 tarihlerinde Cenevre'de ISO merkezinde yapıldı.

Toplantıya Başkan Binney ile üye olarak seçilmiş bulunan R. Frontard (Fransa), K. Geiges (A.B.D.), Dr. A.V. Glitchev (Rusya), J.E. Kean (Kanada), N. Ludwig (Almanya), J. Ollner (İsviçre), R. Teichmann (Güney Afrika), M. Uyguner (Türkiye) ve J. W. Van Zwieten (Hollanda) hazır buludukları görülmüyordu. Mr. Binney'in yardımcısı olarak BSI'den D. Sheppard da toplantıya katılmıştır.

Toplantı saat 9.30 da Başkan Binney'in konuşmasıyle açıldı. Bundan sonra ISO Başkanı Mr. LaQue bir konuşma yaptı. LaQue'nun konuşmasından sonra gündemdeki konulara geçildi.

Gündem söyle idi:

1. Toplantının açılması
2. Gündemin kabulü
3. 17 ve 18 nci paragraflarında CERTICO çalışmaları için amaçları ve başlıca konuları ortaya kovan Başkan Memorandumu'nun müzakeresi.
4. CERTICO'nun kuruluşu
39/1970 Konsey kararı
ISO/Konsey 1970-7.5/2 Belge
5. CERTICO'nun programının tesbiti
6. Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun sertifikasyon konusundaki yazısına cevap
7. Gelecek toplantının tarihi ve veri
8. Kararların kabulü

19 - 20 Ocak'ta yapılan CERTICO Toplantısına katılan M. Uyguner, Teichmann (Güney Afrika) ve Ollner (İsviçre) bir arada

9. Başka konular.

Gündemin üçüncü maddesinde ver alan konuda çeşitli görüşler ortaya atıldı. Bu konuya ilgili olarak Muzaffer Uyguner şu hususları belirtmiştir:

Standardlara uygunluk markaları ile ilgili talimatlar bir örnek halde değildir. İyi bir sonuca varabilmek için bunların da standard hale getirilmesi gereklidir. Bu sebeple, bunların ahenkleştirilmesini teklif ederim.

Bundan başka, standardlara uygunluk markalarının korunması konusundaki mevzu hükümlerin de bilinmesi gereklidir. Yasalarda koruma ile ilgili hükümler olup olmadıkları tesbit edilmeli ve olanların tesbiti konusunda çalışmalar yapılma-

lidir.

Bu hususlar da gözönünde tutularak Memorandum'un 17 nci maddesi değiştirilerek kabul edildi. 18 nci maddenin de kabulünden sonra 4 ve 5 nci gündem maddeleri kısaca konusıldı; 6 nci madde ile ilgili olarak hazırlanan metin incelemeye gerekten değişikliklerle kabul olundu.

Gelecek toplantının Eylül 1971 ayı içinde yapılması prensip olarak kabul edildi. Kesin tarih ayrıca bildirilecektir. Toplantı gene Cenevre'de yapılacaktır.

Toplantıya, üyelerle birlikte ve Başkan LaQue'den başka Rus Enstitüsü Başkanı Boitsov, ABD'den Pevton, Genel Sekreter Sturen ve IEC'den Knowles katıldılar.

«COURRIER DE LA NORMALISATION»'un ISO Ankara 1970 Özel Sayısı Yayınlandı ►

Fransız Standardları Birliği (AFNOR) nin yayın organı «Courrier de la Normalisation» un Kasım - Aralık 1970 tarihli sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayında Ankara'da yapılan ISO'nun 8. Genel Kurul toplantılarına tahsis edilmiştir.

Kapak kompozisyonu olarak, Kongre sırasında hosteslerimizin giydiği uniformanın özel olarak hazırlanmış bulunan amblemlı kumas desenini kullanan dergi, Genel Kurul, Konsey, Konsey Komiteleri, teknik komiteler, açık oturumlar, hanımlar programı ve sosyal olaylara geniş yer ayırmış; çeşitli fotoğraflar yayınlanmıştır.

Bundan sonra gelen sayfalarda Courrier de la Normalisation'da yer alan kapak kompozisyonu ile çeşitli fotoğraflı sayfaların klişelerini ve giriş yazısının Türkçeye çevirisini bulacaksınız.

courrier de la normalisation

AFNOR - PARIS - 37e ANNÉE - N° 216 NOVEMBRE-DÉCEMBRE 1970

ISO ANKARA 15 - 29 EYLÜL

8. GENEL KURUL

Uluslararası Standardizasyon Teşkilâtının «ISO» 8. Genel Kurulu 15-29 Eylül 1970 tarihleri arasında Ankara'da toplandı. Her 3 yılda bir bütün ülkelerin standardçıları, ISO'nun bayrağı altında toplanır. Sırasıyla Paris (1949), New York (1952), Stockholm (1955), Harrogate (1958), Helsinki (1961), Yeni Delhi (1964) ve Moskova (1967), ISO Genel Kurulunun toplandiği şehirler olmuştur. 1968 den 1970'e kadar ISO'nun başkanlığını yapmış ve halihazırda Türk Standardları Enstitüsünün Başkanı olan Faruk A. Sünter'in daveti üzerine, bu standardçılar bu yıl Türkiye'nin başkentinde buluşmak üzere randevulaşmışlardır.

İnsanlığın doğusundan beri Avrupa ile Asya arasında bir köprü olan Türkiye böyle bir toplantı için ideal bir yerdi. Eylül ayının ortalarında dünyanın dört bir tarafından Ankara'ya doğru hareket edenler, binlerce senelik Anadolu platosunun, bu kırmızımtak toprağı üzerinden uçarken, Krezüs'ün hükmü sürdüğü, Hameros efsanesinin doğduğu ve Yakın Doğu haritasının üzerinde bulunan Ağrı dağını, Efesi, Truva'yı hatırlamamaz-

lik edememişlerdir. Daha, onların hafızalarında Hittit medeniyeti, Gordiyom düğümü, Nuh'un gemisi ve Apokalips'in Kiliseleri birbirine karışırken, birdenbire büyük bir hava alanı karşılarına çıktı ve uzaklarda Atatürk'ün bu topraktan meydana çıkardığı modern bir şehrin binaları belirdi. Uçaktan iner inmez delegeler tebessüm eden dostlar ve ISO'nın renk ve amblemini taşıyan elbiseler giymiş sevimli hostesler tarafından karşılandılar. Yeniden çağımıza dönen delegeler birdenbire buraya ISO'nun tarihinin veni bir sayfasını çevirmeye geldiklerini hatırladılar ve bu andan itibar ile işi yapabilmek için en iyi şartları haiz olabileceklerine kani oldular.

**Ve gerçekte ISO ANKARA 1970
Büyük bir başarı oldu.**

ISO ile irtibat halinde olan 15 Uluslararası Teşkilât ve 43 ülkeyden gelmiş 500 den fazla delege ülkelerini temsil ediyorlardı. Türkiye'nin ardından (90) temsilci, en önemli delegasyonlar herbiri 40 ar temsilciden müteşakkil Fransa ve İngiltere idi. Fransız Standardları

Enstitüsü Başkanı Bay Louis Armand'in, Standardizasyon Komisyonu Bay Henri Durand'ın ve Fransız Standardlar Enstitüsü Genel Müdürü Bay Raymond Frontard'ın mevcudiyetleri bir çok yabancı dostlarımız tarafından muhtelif ilişkilerin ve çeşitli şekilde faaliyetlerin birer sembolü olarak kabul edilmiştir.

ISO'nun her 3 yılda bir toplanan Genel Kurulunun geleneğine uygun olarak, Teşkilâtın Genel Kurulundan başka, Konsey toplantıları ve muhtelif daimi komite toplantıları ve altı komitenin teknik toplantıları, 9 alt komite ve 11 çalışma grubu toplantıları da yapıldı.

Toplantı Türkiye Cumhurbaşkanı Bay Cevdet Sunay'ın yüksek himayelerindeydi. Kendileri, Türk Parlamento binasında yapılan ve unutulması imkânsız açılış törenini serefleştirdiler. Bu tören sırasında, Başkan Sünter'in hoşgeldiniz konuşmasından sonra, Başbakan Süleyman Demirel'in Ankara'da bulunmaması sebebiyle, Başbakanlık Müsteşarı Türk - Fransız Kültür Derneği Başkanı ve ünlü bir ozan olan Bay Munis Faik Ozansoy, Bakanın mesajını da

ISO, à Ankara, 15-29 septembre 1970 : à l'ouverture du congrès international des normes ISO, le président turc du Comité de l'ISO à Ankara, le Professeur F. Sünter, a déclaré que l'ISO a été créée pour assurer la coopération entre les personnes éduquées, les institutions et les autres forces économiques dans le processus industriel mondial. (Photo : M. de Séguin.)

Dans la salle de réunion de l'ISO à Ankara, le Professeur F. Sünter, le président turc du Comité de l'ISO à Ankara, a déclaré que l'ISO a été créée pour assurer la coopération entre les personnes éduquées, les institutions et les autres forces économiques dans le processus industriel mondial. (Photo : M. de Séguin.)

Le Professeur F. Sünter, le président turc du Comité de l'ISO à Ankara, a déclaré que l'ISO a été créée pour assurer la coopération entre les personnes éduquées, les institutions et les autres forces économiques dans le processus industriel mondial. (Photo : M. de Séguin.)

Dans la ville d'Antalya.

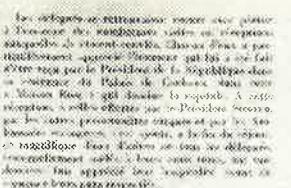
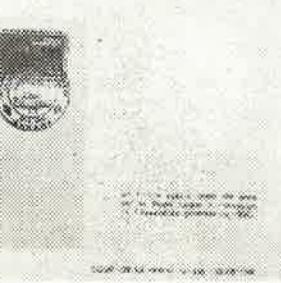
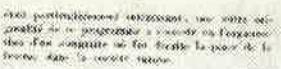
Enfin, le groupe sur une durée d'un an, va verser, pour la première fois dans l'assurance de TSF sous la forme volonté de l'assurance de capitalisation de personnes, lors de l'émission d'obligations soumises à TSF. Ensuite, nous pouvons voir une émission technique, avec besoins - protocole opérationnel, trois fois par an, toutes les années - sur ce modèle, qui en seraient un succès certain pour les nombreux bénéficiaires. Quant aux Ménages, la volonté de recouvrement correspondra à la période où TSF sera entièrement sous les secours généraux.

Péfialement organique, tout ce matériau va se transformer, les experts qui étudient à l'université de l'USSR, nous, il y a quelque 15 ans, ont démontré l'importance des micro-organismes dans le processus de décomposition et de transformation de l'apprêt. Toutes les recherches sont actuellement en cours.

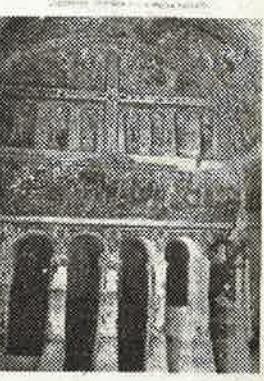
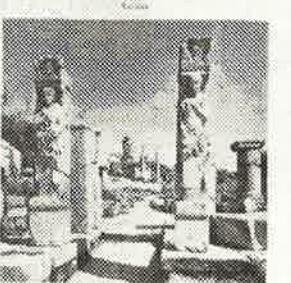
En d'autre cas, lorsque les démonstrations de nombreux types de modélisme, après l'application de l'accord à leurs règles et aux multiples extensions dont chaque type possède, échouent.

Chez eux aussi, les travaux dans leur voie sont réalisés dans un temps et en règle : sondages photographiques, sondage de l'assise, sondages effectués sur les deux aspects de la moraine, sondes régulières sur le lit de l'Escaut, ces dernières atteignant jusqu'à 10 mètres de profondeur.

Die geplaatsteur de vaders en moeders moet ook
kennen van die Reguleer van die Geselskaf van Christus

Следите поэтому, что пишется по предложению вида *после* или *затем* и т. п., чтобы не допустить ошибок в последовательности действий.

vetlilere okudu. Bu mesaj, ülkelere ekonomileri yönünden standartizasyonun önemini belirtiyordu. Daha sonra, ISO'nun 3 resmi dilin de sırasıyla Fransız Standardizasyon Birliği Başkanı Bay Louis Armand, Sovyetler Birliği Standardizasyon Komitesi Başkanı Bay Boitsov ve Amerikan Millî Standardlar Enstitüsü Başkanı Bay LaQue topluluğa hitap ettiler. Her 3 konuşmacı da, uluslararası standartizasyonun gelişmelerini ve modern dünyadaki gerek birliğinin gerekliliğini etkeni olarak önemini belirttiler.

Son olarak Başkan Sünter, ISO'nun son 3 yıllık dönemine ait bir bilanço sundu. Başkan bazı rakamlar vererek: 1000 den fazla Teknik Komite, Alt Komite ve Çalışma Grupları, ortalama olarak her çalışma günü, Dünyanın başka başka yerlerde 3 ISO toplantısı yapmaktadır diyebiliriz diye devam etti ve «geçmişin bazı imparatorlukları gibi ISO bayrağı üzerinde güneş batmamaktadır» dedi. Aynı şekilde Başkan Sünter, bütün bu teknik çalışmaların sonuçlarını da şöyle ilân etti: şu son 3 yıl zarfında elde bulunan 1500 ISO Rekomandasyonunun yarısından fazlası basılmış olup bütün ül-

kelerin hizmetine sunulan paha比
çilmez bir sermaye sahibi olduk.

Bu açılış töreninden sonra, Başkan Sünter, yanında ISO Başkan Vekil, ISO Genel Sekreteri ve delegelerden büyük bir kısmıyla birlikte, ISO ve TSE adına Amt Kabinde çelenk koymak üzere yola çıktı. Bu, bütün dünya standardıcılarının, modern Türkiye'nin kurucusuyla Atatürk'e karşı duydukları saygının bir belirtisiydi.

Genel Kurulun diğer toplantıları TSE'nin Büyük Konferans Salonunda yapıldı. Bu toplantılar, bundan önce düzenlenen toplantılardan farklı olarak önemli bir yenilik getirmiştir. Bu yenilik de aşağıda belirtilen konularda yapılan açık oturumlardır:

- ISO'nun teknik çalışmaları
 - Standardlar ve Tüketici
 - Standardlar ve Gelişen Ül-
er
 - Standardlar ve Malların U-
zma

Gerek dinleyicilerin kalitesi bakımından, gerek konuların ilgi çekiciliğinden ve gerekse sorulan sorular bakımından, bu açık oturumlar, uluslararası standardizasyon faaliyetlerine yeni fikirler getire-

rek, hedeflerine ulaşmışlardır. Dünya standardizasyonunu, gelişen ülkelerin ve tüketicilerin ihtiyaçlarına nasıl cevap verebileceği hususunda yeni fikirler ortaya atılmıştır. Aslında bu fikirler ISO'da daha önce de belirmiştir, fakat bu defa daha çok geliştirilmiş ve daha çok inandırıcı olarak ortaya çıktılar. Bu tartışmalardan çıkan sonuçlar muhakkak ki ISO'nun geleceği üzerinde büyük etkide bulunacaklardır.

Genel Kurulun son toplantısında, ISO, gelecek üç yıl için yeni başkanını seçmiştir. Yeni Başkan Amerikan Milli Standardlar Enstitüsü Başkanı olan Bay Francis L. LaQue'dür. Teknik gelişimin ve uluslararası standardizasyonun iyiliği yönünden bu seçimle Amerikan'nın ISO'nun çalışmalarına büyük katkıda bulunacağına hiç şüphе yoktur.

Genel Kurul toplantılarından önce, daha ilerde ayrıntılı olarak bahsedilecek olan ISO Konsey toplantısı yapıldı. Alınan en önemli kararlar arasında, Ankara isminin de sık sık bahsedileceği şu kararları sıralayabiliriz: «Uluslararası ISO Standardları» ve yine ISO tarafından incelenmesi istenen «havayanın ve suyun temizliği».

Teknik Komitelerin toplantılarına gelince, Moskova'dan daha az sayıda olmalarına rağmen şunu söyleyebiliriz ki «uç ünite» kurallarına uymuşlardır: Bir hafta süre ile, ISO'nun tarihinde ilk defa olarak, misafir eden ülkenin Standardlar Enstitüsünün modern bina ve laboratuvarlarında toplanmışlardır. Bu toplantılar mütecanis bir teknik alanda cereyan ediyordu. Örneğin: tarımdan elde edilen gıda maddeleri, orman, deri, tütün, tekstil ve ambalaj.

Cok güzel düzenlenmiş olan bu toplantılar meyvelerini verdiler. İşlerinin eksperleri olan delegeler, Genel Kurul'da Bay Frontard'ın da bahsettiği gibi çok iyi çalışma şartları içinde bulunmuşlar ve Ankara'dan zengin bir teknik anlaşma ürünü ile memleketlerine dönmüslereidir.

☆

Çalışmalarının dışında, delegeler vakit geçirecek bir çok konu bulmuşlar ve herbirine gösterilen yakın dostluk ve ilgiden dolayı mütehassis olmuşlardır.

Her sabah delegeler mektup kutularında bir önceki geceden İngilizce ve Fransızca olarak hazırlanmış ve muhtelif fotoğraf, bilgi, aktüel konularla ilgili yazılar, Türkiye hakkında bilgiler ihtiyaç eden ve nefis basılmış bir günlük gazete buluyorlardı.

Bayanlar Komitesi tarafından hazırlanan delegelerin hanımları için hazırlanan programlar çok ilginçti. Bu programın orijinalitelerinden biri de «Türk Kadınının Toplumdaki Yeri» hakkında düzenlenen bir seminerdi.

Delegeler muhtelif resepsiyon ve ziyaretler münasebetiyle birbirleriyle buluşmak imkânını elde ediyorlardı. Her biri özellikle Türkiye Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın Çankaya Köşkünde (Pembe Köşk) verdiği çayda kendileri tarafından kabul edilmelerinin şerfini şükranla belirtiyorlardı. Bu resepsiyondan sonra Başkan Faruk A. Sünter'in, diğer resmi Türk şahsîyetlerinin ve yabancı Elçiliklerin davetlerinden başka, toplantılar sonunda verilen muhteşem «Veda

Yemeğinde», bütün delegeler Türk dostlarıyla kaynaşmış ve ülkelere- ne dönmeden önce bir daha bu ül- kenin insanların konukseverli- ğini takdir etmek imkânını bul- muslardır.

Bazı delegeler, toplantılarından sonra Türkiye'deki kalma sürelerini uzatarak TSE taarifinden çok iyi düzenlenmiş olan seyahatlere katıldılar. İzmir, Efes, Bergama ve İstanbul'un güzellikleri ve ihtişamları onların gözlerini kamaştırdı. Bilhassa Ürgüp ve Göreme seyahatlerine TSE'nin davetlis이 olarak katılan ISO Konseyi üyeleri, ilk hristiyanların yapmış olduğu kiliselerdeki freskleri, peri bacalarını ömürleri boyanca hatırlayacaklar dir.

Evet, Türkiye, ISO Ankara 1970 toplantıları münasebetiyle ISO'yu çok iyi karşıladı ve uluslararası standarizasyona büyük katkıda bulundu. Burada hepimiz TSE'ye ve onun daimi güleryüzlü ve bitmez tükenmez enerjisile başında bulunan Başkanı Faruk A. Sünter'e ve yardımcılarına teşekkürü borç biliyoruz.

CERTICO Üzerine

Muzaffer UYGUNER

CERTICO, ISO'nun Eylül 1970 ayı içinde Ankara'da yapılan VIII. dönem toplantıları sırasında kabul olunan «Council Resolution 39/1970» sayılı kararla kurulmuş bir Konsey komitesidir. Bu karara göre, ISO İç Yönetmeliği (Constitution) nin 7.4 maddesine göre sertifikasyon için yeni bir Konsey Komitesi kurulması kararlaştırılmış ve bu Komite'nin başkanı ile üyelerinin seçimi için ISO Başkanına yetki verilmiştir. Gene bu karara göre, ilk toplantısında Komite, «ISO/Council 1970-7.5/2» belgenin işığında çalışma alanını belirten bir teknik hazırlayacak ve çalışma programını hazırlayarak Konsey'in onayına sunacaktır.

CERTICO kararından sonra, ISO Başkanı Faruk A. Sünter, yeni Başkan LaQue ile birlikte Komite'nin Başkanlığına İngiltere'den H.A.R. Binney'i seçti. Üyeliklere de R. Frontard (Fransa), Dr. A.V. Glitshev (Rusya), J.E. Kean (Kanada), N. Ludwig (Almanya), J. Ollner (İsviçre), D.L. Peyton (Amerika), R. Teichmann (Güney Afrika), M. Uyguner (Türkiye) ve J.W. van Zwieten (Hollanda) seçilmişti. Sonradan yapılan bir değişiklikle A.B.D.'den Peyton'ın yerine Karl S. Geiges seçilmiştir.

Bu Komite'nin kurulmasının nedenleri arasında, son yıllarda dünya ticaretini köstekleyen «teknik engeller» olarak standardlara uygunluk markalarının da önemli bir yer alır. Dünya ticaretinde yeni bazı sorunların ortaya çıkmasına vesile olan standardlara uygunluk markaları üzerinde durulması gereken bir konu olmuştur. Bunun yanında, bu markaların verilmesi, bunlarla ilgili testlerin yapılması da çok büyük önem kazanmıştır.

Standardlara uygunluk markaları, bir standardın varlığını zorunlu kılınır. Bir standard yoksa standarda uygunluk markasından sözdelemez. Standard varsa, standarda uygunluk markasının sınırı bu standard ile çevrilidir. Buna göre, standard güvenliği, kaliteyi sağlık ile ilgili hususları ve köken işaretlerini (mahrec işaretleri) kapsamış olur ve bu hususların standartta yer alan muayene metodlarına uygun olarak deneyelere tabi tutulduğunu, uygun sonuçlar olduğunu belirtir.

Standardlara uygunluk markaları, bilgi verici etiketlerden tüm olarak ayrıdır (1).

Sertifikasyon, özellikle standard kurumları tarafından geliştirilmiş ve üçüncü kişilere malin özellikleri hakkında bilgi veren ve o malin standartında yazılı özellikleri taşıdığını garanti eden bir yöntemdir. Burada garanti edilen özellikler güvenlik, kalite, sağlık, boyutlar, kullanım koşulları ve bütün bunların hepsi ve ekonomik husus-

lardır. Sertifikasyonla gözönünde tutulan yöntemler arasında deney usulleri, nümune alma, malin imalatçı tarafından denetimi, malin piyasada zaman zaman denetimi bulunmaktadır. Standarda uygunluğun belirten bir belgeye bağlanan mal için standard kurumlarının sahibi bulunduğu ve bu kurumlar tarafından tescil ettirilerek vasal korunma altına alınan bir marka kullanılacaktır. Bu hususlar için özellikle ISO/R-189 ve ISO/R-526 işaretli belgeler yürürlüğe konmuştur. Bu belgelerin Türk standartı olması yolunda çalışmalar son aşamaya ulaşmıştır.

CERTICO, bugün çeşitli uygulama gösteren sertifikasyon konularını incelemek ve bunları bir örnek duruma getirmek için çalışmaktadır. Bu konuda çalışan öbür uluslararası kurumlar (IEC, ECE, EEC, CEN, EFTA, GENEL, CEPEC/CEMAC, ECQAC ve FAO) ile de işbirliği yapacaktır. Bunlar arasında özellikle IEC, ECE ve EEC önemlidir. Bilindiği gibi IEC, elektroteknik alanda ISO'nun benzeridir ve bu Teşkilat ile tam bir anlaşma yapılmıştır. ECE (Avrupa Ekonomik Komisyonu) ise sertifikasyon konusunda epeyce ileri gitmiş çalışmalar yapmıştır. Bu Teşkilat ile de sıkı bir çalışma ve işbirliği düzeni kurulmak üzereidir. CERTICO, bu konuda hazırladığı bir belgevi ECE'ye sunmak üzereidir. EEC (Avrupa Ortak Pazarı) de bu konuda bazı hükümler de koymus bulunmaktadır. CEN, CENEL, CEPEC gibi kuruluşların bu konuda da çalışmaları vardır. Bu çalışmalarla başka yazılımızda debynmek istiyoruz.

CERTICO, hükümetlerin yasalarla yaptığı denetlemelere elbette karışmayacak, daha doğrusu bu alanlara ilgilenmeyecektir. Bu Komitenin görevi yalnızca standard kurumlarının yapacağı denetim ile ilgilidir. Standardlara yapılacak ilgilerde standard kurumları tarafından hazırlanan standardlar esas alınacak, standard bulunan konularda başka kurumların sertifikasyon çalışmaları yapmamaları gereğini belirtecektir. Standardlara uygunluk ve sertifikasyon çalışmaları teknik gelişmeleri önyeleyecik nitelikte olmayacağındır. Sertifikasyon konusunun sınırlarından biri de malların seri halde imal edilmesidir. Seri halde yapılmayan mallar için sertifikasyon sözkonusu değildir elbette.

Bu sınırlar içinde, CERTICO'nun çalışma alanını çizmek istersiniz ki, CERTICO:

- a) Sertifikasyon işlemlerini yürüten kurumların rolü hakkında incelemeler yapmak ve bu konuda Konseye bilgi vermek, görüşlerini açıklamak;
- b) Uluslararası ticareti köstekleyen engelleri düzetmek veya ortadan kaldırmak konuları-

na dönük uluslararası bir temele dayanan sertifikasyon planları için çalışmalar yapmak;

- c) ISO markası kullanılan ya da ISO rekomandasyonlarına ilgi kurulan ve bu gibi mallarla birlikte kullanılan etiketlerin ve diğer belgelerin doğru kullanılıp kullanılmadığını gözetmek;
- d) ISO üyesi ülkelerde uygulanan standardlara uygunluk talimatları ile sertifikasyon talimatlarının bir örnek hale getirmek;
- e) Uygulanacak deney yöntemlerini bir örnekleştirmek gibi görevler yapacaktır.

ISO'nun, bu konuda ECE çalışmalarına katılacağını umuyoruz. Kanıtmazca, ECE'de hükümet temsilcileri konuya eğilmiş olup bu konuda hükümetlerin büyük yardımaları olacağı tabiidir. Bu yöneden, ECE çalışmalarını yakından izlemek ve bir paralellik içine girmek çok yararlı olacaktır.

Bugün, bilindiği gibi, ülkemizde bu konu üç yoldan yürütülmektedir :

1. İhracat denetimi ve bunun sonunda standardlara uygunluk Ticaret Bakanlığıca yapılmakta, standardlara uygunluk belgeleri de bu Bakanlık tarafından verilmektedir. Standardizasyon Müdürlüğü, ihracat, iskele ve limanlarında teşkilatı aracılığı ile bu denetimi yürütmektedir.

2. Bazi tohumlukların sertifikasyonu ise özel bir yasa ile Tarım Bakanlığına görev olarak verilmiştir. Tarım Bakanlığı, tohumlukların sertifikasyonu konusunda bazi talimatlar da çıkışmış olup ciddi bir denetim çalışması düzeni kurmuştur.

3. Türk standartı yürürlüğe girmiş bulunan konular için ise TSE denetim yapmakta ve standardlara uygunluğu göstermek üzere kendi markasının kullanılmasına izin vermektedir.

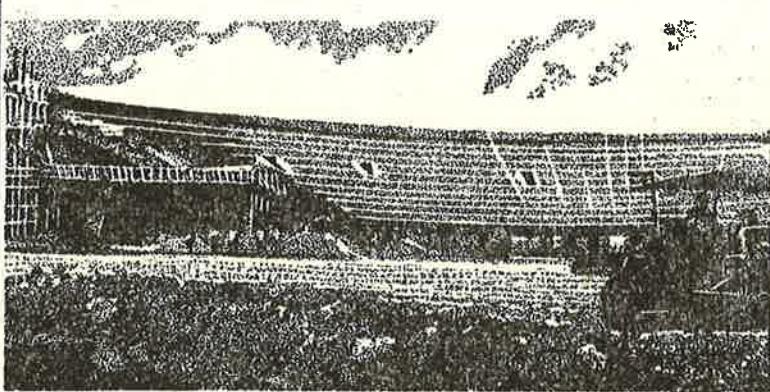
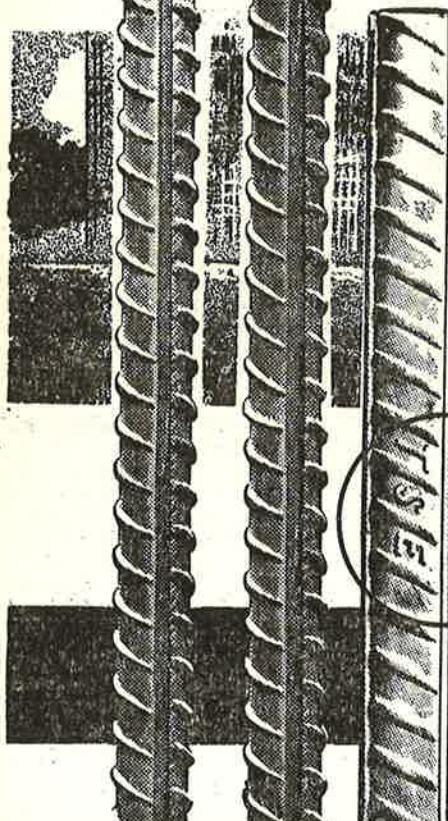
Bu üç yoldan üçüncüsı CERTICO'nun görev alanına girmektedir. Öbür iki denetim gene sürüp gidecektir. ISO, bu alanlara girmesi düşünmemekte, CERTICO da görevinin sınırlarını bunlarla çizmektedir. Bu arada Avrupa'da ECQAC (Elektronik Mamulleri Kalite Garanti Komitesi) gibi bazı kurumlarla bizde meslek odalarının çalışmaları ayri bir konudur. Bunlar bizim konumuz dışındadır ve bunlar ISO rekomandasyonu veya Türk standartı bulunmayan alanlar ya da mamuller için belge verebilmek yetkisindedirler. Çünkü, bu rekomandasyonlarla standardların telif hakları bu kurumlarındır. Meslek odalarının ya da meslek komitelerinin bunlar üzerinde bir yetkisi yoktur ve bunları esas olarak sertifikasyon yapamazlar, bunlarla ilgili belge veremezler.

Konuya zaman zaman döneceğiz.

(1) Bu konuda STANDARD (Sayı 99) ve Türkiye İktisat Gazetesi'nde (Sayı : 909) yayımlanan yazılarımıza bakılabilir.

**METAŞ
Nervürlü
İla Çeliği
Betonarme İnşaatta
% 40 TASARRUF
Sağlıyor.***

Balkanların en büyük ve modern stadyumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü İla çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜNÜN garantisine sahiptir

METAS İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.S
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P.K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740

YENİ Standardlar

- I -

«Güç Transformatörleri İçin Yük Altında Kademe Değiştiriciler» Standardı

Ayhan ERKAN

Elektrik Yüksek Müh.

Elektrik enerjisi, bugün, günlük yaşamımızda en büyük yardımıcımız haline gelmiştir. Evde, büroda, sokakta veya fabrikada aydınlatmadan muhabereye, minden muharrik kuvvette kadar çok geniş bir uygulama alanı içinde elektrik enerjisi, insanoğlunun daima yanında ve hizmetindedir.

Elektrik enerjisinin kolayca her noktaya kadar nakledilebilme özelliği, kokusuz ve dumansızlığı, çok hassas ayar yeteneği gibi büyük avantajları, bu enerji türünde diğer enerji türleri yanında özel bir durum vermektedir. Elektrik enerjisinin genel enerji içindeki oranı devamlı şekilde artmaktadır. Bugün bir memlekette tüketilen elektrik enerjisinin aynı memlekette tüketilen tüm enerjiye oranı, memleketlerin iktisadi ve sosyal standardlarının uluslararası mukavesesinde kullanılan en önemli ekonomik göstergelerden biri olmuştur.

Elektrik enerjisinin çok önemli bir özelliği de entegrasyonu, yani en uzak bir noktadaki üretimden en son noktadaki tüketime kadar devamlılığıdır. Ancak bu devamlılık, elektrik enerjisinin üretilmiş gerilimden itibaren muhafizeliş nakil ve dağıtım gerilimlerine dönüştürülmesini ve kullanma maksadına uygun seviyeye indirmesi veya yükseltilmesini icap ettiir. Bu gaye için kullanılan transformatörler ise, bu bakımından, elektrik enerjisi sektörünün en önemli cihazlarından biri olmaktadır.

Enstitümüzce, bu cihazların öncemi gözönünde tutularak, Güç Transformatörleri, Emniyet Transformatörleri, Gerilim Transformatörleri standardları nesredilmiş ve bu defa da seriyi tamamlayıcı olarak, transformatörler ile birlikte kullanılan en önemli teç-

hizattan biri olan «Güç Transformatörleri İçin Yük Altında Kademe Değiştiriciler» standardı hazırlanmıştır.

IEC-214, DIN 42515, DIN 42504, TS 267, TS 350 standardlarından ve çeşitli kitap ve literatürden faydalananlık suretiyle raportörünce hazırlanan ilk taslaç, teşkil olunan Teknik Komitesince görüşülüp TSE Elektrik Hazırlık Grubuna sunulduktan ve TSE usulerrine göre tamamlandıktan sonra müitalaları alınmak üzere ilgili Üniversitelere, Bakanlıklar, Resmi ve Özel Kuruluşlara gönderilmiştir. Derlenen tenkit ve müitalalarla olgunlaşan standard tasarısı 30 Aralık 1969 da TSE Teknik Kurulunca yeni bir Türk Standardı olarak kabul olunmuştur.

Standardın «Konu, Tarif, Kapsam» bölümünde, standardın, güç transformatörleri ile birlikte kullanılan ve yük altında gerilim ayardı yapmağa yarayan kademe değiştiricilerin tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, deneylerine, piyasaya arz şekli ile denetleme e saslarına dair olduğu belirtilmiştir.

Aynı bölümde, yük altında kademe değiştiricilere ilişkin, kademe seçici, saptırıcı, komütatör, seçici komütatör, ön seçici, geçiş empedansı, anma geçiş akımı, anma adım gerilimi, dolaşım akımı, çalışma çevrimi, yardımcı devreler vb. tarifler de açıklanmıştır.

«Sınıflandırma ve Özellikler» bölümünde, kademe değiştiricilerin, transformatör sargılarına bağlılığı vere göre :

— Sargıları yıldız noktasında kullanımları,

— Sargıları yıldız noktasından başka yerlerde kullanılanlar olmak üzere iki sınıfa;

Soğutucu ortama göre :

— Yağlı,
— Havalı

olmak üzere iki sınıfa ayrıldıkları açıklanmıştır.

Özelikler kısmında ise,

- Çalışma ortamı ile ilgili özelikler,
- Yapılış ile ilgili özellikler,
- Anma geçiş akımı ile ilgili özellikler,
- Isınama ile ilgili özellikler

belirtilmiştir.

«Deneyle» bölümünde,

İmal olunan her kademe değiştiricisiye uygulanan «İmalat Deneyle» nin :

- Gerilimsiz çalışma,
- Yardımcı devrelerin yalıtkanlığı

olmak üzere iki tane olduğu,

Numune alma tablosuna göre ayrılan belirli sayıdaki kademe değiştiricisiye uygulanan «Tip Deneyle» nin :

- Kontakların isıtma,
- Açıma - kapama,
- Kısa - devre akımı,
- Gecis empedansı,
- Sağlamlık,
- Yalıtkanlık

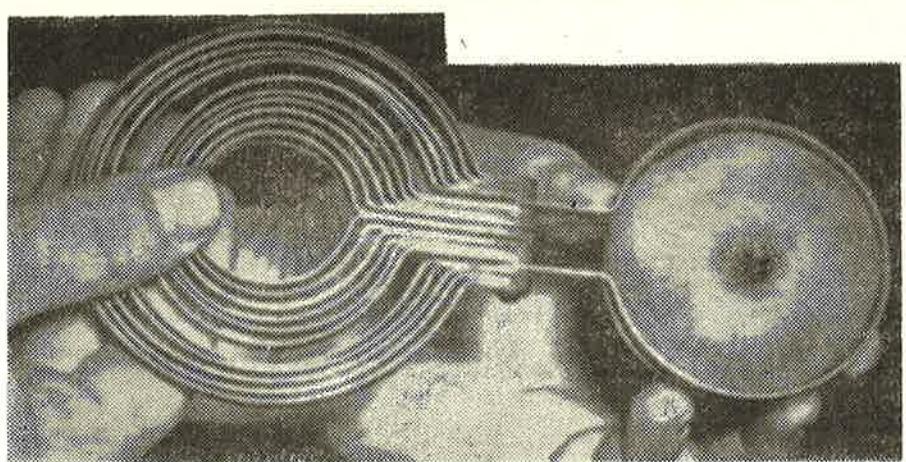
deneylelerinden olduğu açıklanmış ve İmalat ve Tip Deneylelerinin yapılış şekilleri, uygulanacak darbe gerilimi ve endüstriyel frekanslı gerilimin değerleri, elde olunması gereken sonuçlar bütün gerekleri ile anlatılmıştır.

«Piyasaya Arz» bölümünde,

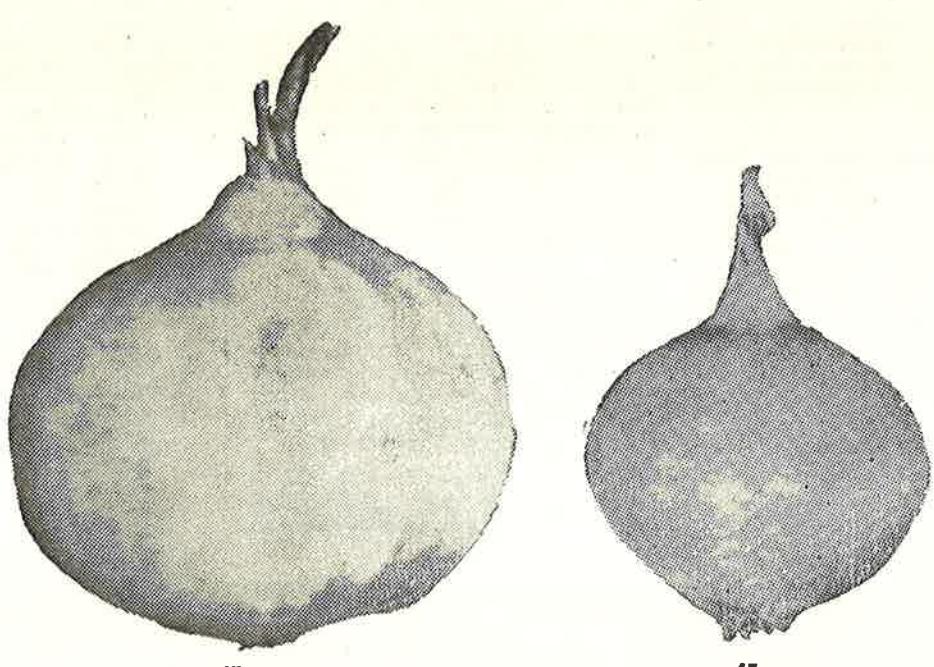
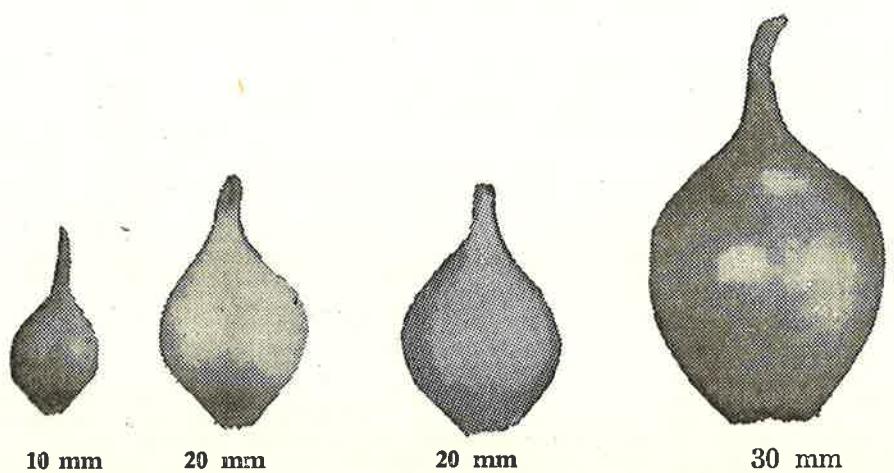
- Kademe değiştiricilerin üzerinde bulunması gereken bilgiler,
- Ambalajlama,
- Koruma

ile ilgili esaslar belirtilmiştir.

«Müteferrik Hükümler» ve «Türk Standardlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük Hükümlerine Göre Yapılacak İşlem» bölümünde ise bu hususlardaki esaslar verilmiştir.

Boylama : Soğanların boyllara ayrılmısında, sert cisimlerden
yapılmış çap ölçerlerin kullanılması tavsiye edilir

DEĞİŞİK ÇAPLARDA KURU SOĞANLAR

KURU SOĞAN STANDARDI

Ariçtan TÖNÜK

Ziraat Yük. Müh.

TSE Ziraat Hazırlık Grubu Raportürü

Yaş sebze ve meyveler, bünyelerinde bulundurdukları yüksek değerli koruyucu maddeler nedeniyle, dengeli bir beslenmede öncemli roller oynamaktadırlar. Beslenme uzmanlarına göre, bir insanın bir günde aldığı besinlerin 1/4'ünü yaş sebze ve meyveler teşkil etmektedir.

TSE tarafından hazırlanan yaş sebze ve meyve standardları arasında yer alan Kuru Soğan (Onions) standardı TS 796 No. ile uygunlama alanına girmiştir. Milletlerarası sınıflandırma No.ı UDK 635.25 dir.

Soğanın orijini Asya'dır. Tarihîn en eski devirlerinden beri kültürel yapılmakta ve besin maddesi olarak kullanılmaktadır.

İliman iklimlerin sıcak mevsim sebzeleri olan soğan, kumlu tınlı topraklardan ağır tınlı topraklara kadar her tip toprakta yetişmekte beraber en çok kumlu killi toprakları sever.

Soğan, Zambakgiller (Liliaceae) familyasından iki senelik bir bitkidir. İlk sene soğanını verir, ikinci sene siyah renkli tohumları meydana gelir. Soğan denilen kısım, toprakaltı sak yapraklarının etlesmesinden meydana gelmektedir.

A, B, C ve G vitaminleri ihtiva eden soğanın yurdumuzdaki ekim alanı, üretimi ve randımanı yıllar itibariyle Çizelge: 1 de gösterilmiş tir.

ÇİZELGE : 1

Türkiye'de Soğan Ekim Alanı, Üretimi ve Randımanı (*)

Sene-	Ekim alanı	Üretim	Randıman
İer	Hektar	Ton	Kg/Ha.
1960	57.000	400.000	7.017
1965	50.000	450.000	9.000
1966	57.000	470.000	8.246
1967	60.900	550.000	9.031

(*) 1968 Türkiye İstatistik Yılıığı, sayfa 173.

Günlük yiyeceklerimiz arasında her zaman bulundurmak zorunluğunu duyduğumuz ve günümüzde vazgeçilmez besinlerimiz arasında yer alan kuru soğanın Türk Standardı, altı ana bölümünden meydana gelmektedir.

— Standardın başında, bu standardın, pazarlanacak kuru soğanların tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, piyasaya arz şekline, muayene ve denetlenmesine dair olduğu belirtilmektedir.

Tarif maddesinde, standardda anılan soğanların, Allium cepa L türüne giren kültür çeşitlerinin havada kurumuş başları olduğu ifade edilmektedir.

Kapsam kısmında, standardın sadece tüketiciye tabii halde arzedilecek Kuru Soğanları kapsadığı ve yeşil yapraklı taze soğanların bu standardın dışında kaldığı açıklanmaktadır.

— Sınıflandırma ve özellikler bölümünde, önce başlıca soğan çeşitleri verildikten sonra kalite sınıfları maddesinde soğanlarda aranacak minimum şartlar şu şekilde sıralanmaktadır. Soğanlar, bütün, sağlam, don vurmamış dış kabukları kuru ve temiz olmalı, yabancı koku ve tadda olmamalı, gübre ve kimyasal madde artıkları, dış nem bulunmamalıdır. Hevenk şeklindekiler hariç, saplar 4 cm. den uzun kalmamak şartı ile burulmuş veya kesilmiş olmalıdır.

Bir sonraki kısımda, soğanlar kalitelerine göre birinci ve ikinci olmak üzere iki kalite sınıfına ayrılmakta ve daha sonra soğanların, basın uzunluk eksenine dikey olan en geniş kısmının çapına göre boyalaraya ayrılacağı belirtilerek, her sınıf için kalite toleransı, boy toleransları ve toleranslar toplamı verilmektedir.

— Piyasaya arz bölümünde, bir örneklikten sonra ambalajlar izah edilmiştir. Soğan ambalajlarının hangi materyalden yapılacağı, ne biçimlerde olacağı ve insan sağlığı yönünden ne gibi özellikler taşıyacağı ve soğan ambalajları üzerinde

bulunması gereklili olan işaretlerle bilgiler açıklanmaktadır.

— Numune alma ve muayeneler bölümünde, önce muayenede ünitelerin ambalaj olduğu ve üniteler üzerinde varılacak sonucun bütün partiye uygulanacağı belirtilmektedir. Daha sonraki maddelerde, her parti içinden nasıl ve ne miktarda numune alınacağı, ambalajların, ambalaj malzemesinin ve soğanların ne şekilde muayene edileceği izah edilmektedir.

— Müteferrik hükümler bölümünde, soğanların fena koku yayan maddelerle bir arada bulundurulmaması, içerisinde soğan bulunan ambalajların yağış altında ve donma tehlikesi olan yerlerde bırakılmaması, gemilere yükleme ve boşaltmalarda iletici (konveyör) kullanılması tavsiye edilmiştir.

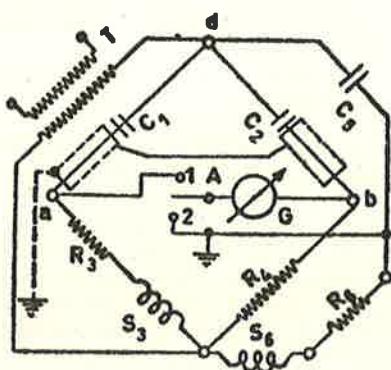
— Standardın son bölümünde Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümleri gereğince soğanların denetlenmesine ilişkin hükümler yer almaktır ve malın standarda uygun çıkması halinde ihracatçıya verilecek olan denetleme belgesinin geçerlik süresi de belirtilmektedir.

Yürürlüğe giren her Türk Standardı, kapsamı içine giren konunun üretimini bir düzene sokmakta ve pazarlanması büyük ekonomik yararlar sağlamaktadır. Bu yöneden Türk Standardları arasına TS 796 No. ile giren Kuru Soğan standardı, üretimin düzenlenmesi ve pazar isteklerine uygun mal arzı ile üreticilerin emeklerinin değerlendirilmesi ile birlikte, tüketicilere de alacakları kuru soğanların kalite özelliklerini öğrenmek imkânı vererek aldanmamalarını sağlayacaktır.

Titiz bir çalışmanın neticesi olan Kuru Soğan Türk Standardının yürürlüğe konulmasını, yukarıdaki açıklamalarımızın ışığı altında memnunlukla karşıyor ve memleketimiz için yararlı olmasını diliyoruz.

ÇİZELGE — 3 Numune Alma

Deneyden geçirilecek partideki Güç Kondansatörü sayısı	Ayrılacak ve deneyden geçirilecek miktarlarla bozuk çıkanların en az ve en çok miktarları					
	N	N ₁	N ₂	N ₁ +N ₂	C ₁	C ₂
100 e kadar	4	1	2	3	0	2
101 — 500 e kadar	8	2	4	6	1	3
501 — 1000 e kadar	16	4	8	12	2	4
1001 — 3000 e kadar	24	6	12	18	3	5

ŞEKİL - 1

T = Transformatör

G = Galvanometre (Titreşimli)

C₁ = Kayıpları ölçilecek kondansatör

C₂ = Kayıpsız kondansatör

C_s = Yardımcı devre kondansatörü

S₁, S₂ = İndükleme bobinleri (selfler)

R₁, R₂, R₃ = Dirençler

GÜC KONDANSATÖRLERİ STANDARDI

Kemal TAN
Yük. Mühendis

Oldukça hacimli bir standard olan «Güç Kondansatörleri» standardı, 15 sahifeyi bulan metni içerisinde bağlantı semalarını, hesap formül ve çizelgelerini de kapsamakta ve gerek imalatçıları, gerekse güç kondansatörleriyle ilgili teknik veya bu işlerle uğraşanları yakından ilgilendirecek önemli bir dokümandır.

Tasarısı, IEC 70/1967, NF C 54-100/1965, BS 1650/1963, BS 3772/1964, ile DIN 4850/1964, DIN 48507/1959, DIN 41311/1956, DIN 41311/1964 ve DIN 49863/1955, yayınlarının da faydalalararak hazırlanmıştır. TSE usullerine göre Hazırlık Grubunca düzeltildikten sonra Teknik Üniversiteler, Bakanlıklar, Ticaret ve Sanayi Odaları ile birlikte 90'ı aşan Resmî ve Özel Mütessese, imalatçı ve meslek örgütlerine mütalâa için sunulmuştur.

Gelen mütalâa ve tenkidlerin işi altında Elektrik Hazırlık Grubunca son şekli verilen standard taslağı, Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulunun Onayından gecerek 804 sayılı standard halinde Türk Standardları arasındaki yerini almıştır. Artık 1969 da ilk baskısı yapılan standard konu, tarif ve kapsam bölümünde önce konusu açıklanırken standarda ayrıca güç kondansatörlerinin seçim tesis ve kullanılmaları ile ilgili kuralları açıklayan ve kılavuz niteliğinde bir bölümün de eklentiği belirtilemiştir.

Tarifler bölümünde standarda kullanılan terimlerin başında güç kondansatörü, alternatif akım şebekelerine paralel olarak bağlanan ve özellikle güç katsayısının düzeltmesine yarayan bir kondansatör cesidi olarak tarif olunduğu gibi, kondansatör elemanı, birlikte kondansatör veya kondansatör ünitesi, çoklu kondansatör veya kondansatör bataryası, kondansatör tesisatı, artık gerilim, boşaltma düzeni, hat uçları, anma gerilimi ve yalıtma seviyesi, anma gücü, anma akımı, kondansatör kayipları, kayıp açısı tanjantı, şebekenin en yüksek gerilimi ile çevre sıcaklığı ve sogutma havası sıcaklığı ayrı ayrı ve başka çeşitli anlaşılmayacak şekilde tarif edilmiştir.

Standardın kapsamındaki kondansatörlerin, frekansı en çok 100 Hz olan alternatif akım şebekelerine paralel bazlanan, özellikle güç kat sayısının düzeltmesine varyan kondansatör ünitelerini ve bunların bağlantı parçalarıyla birleştirilmesinden meydana gelen tüm kondansatör donanımlarını kapsadığı ve,

Otogenerator kondansatörler,

- Seri kondansatörler,
 - Uzak kumanda, koruma ve ölçme tesislerinde kullanılan kondansatörler,
 - Florasan veya boşaltmalı lâmbaların beslenmesinde, ışıklı reklâm devrelerinde kullanılan kondansatörler,
 - Motorlara yol vermede kullanılan kondansatörler,
 - Parazit önleyici kondansatörler,
- ise standard kapsamı dışında kaldığı, standardın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

Standardın sınıflandırma ve özelikler bölümünde bu kondansatörler önce yük altına konulabilecekleri en küçük sıcaklıklar ile kullanılabilecekleri en büyük sıcaklıklar göz önünde bulundurulmak üzere,

- A Sınıfı -40°C ile $+40^{\circ}\text{C}$ de,
- B Sınıfı -25°C ile $+40^{\circ}\text{C}$ de,
- C Sınıfı -10°C ile $+40^{\circ}\text{C}$ de,
- D Sınıfı -10°C ile $+45^{\circ}\text{C}$ de,

calışabileceği kabul edilmiştir.

Özellikler ise :

- Yapılış ile ilgili özellikler (yalıtma seviyeleri gibi),
- Aşırı değerler ile ilgili özellikler (Müsaade edilen en yüksek gerilim ve akım gibi),
- Emniyet ile ilgili özellikler (Bosalma düzeni, kütle bağlantısı gibi)
- İşletme şartları ile ilgili özellikler (Çevre sıcaklığı, yükseklik, gerilim ve frekans gibi),

maddeleri halinde ve bütün ayrıntılarıyla açıklanarak gösterilmiştir.

Standardın deneyler bölümünde ilk maddede deneylerin yapılacağı atmosfer şartları ile daha duyarlı sonuçlar elde edilmek istenildiğinde sağlanması gereklidir. Atmosfer şartları belirtilmekten sonra imalat deneyleri olarak;

- Kapasite ve güç ölçme deneyi,
- Yalıtkanlık deneyleri, tip deneyleri olarak da;
- Kayıpların ölçülmesi deneyi,
- Isınma deneyi,
- Hat uçları ile kap arası darbe gerilimi deneyi,
- Boşaltma deneyi,
- İyonlaşma deneyi,

yapılması kabul edilmiş ve veterli bulunmuştur.

Bütün Türk Standardlarında olduğu gibi imalat deneyleri imal edilen her kondansatöre, tip deneyleri ile partiden numune tablosuna göre ve gelişigüzel ayrılaçak belirli sayıdaki numune kon-

dansatörlerde uygulanacak deneylerdir.

Sayılmak üzere, tip deneylerinden kayıpların ölçülmesi deneyini özet olarak açıklamaya çalışacağız. Bu deney partiden ayrılmak belirli sayıdaki kondansatörlerde uygulanacak bir deney olup, kondansatörün kayıplarının bulunması için yapılmaktadır. Deneyin bağlantı şeması ve şemadaki sembollerin açıklanması diğer sahifemizde şekil - 1 olarak gösterilmiştir.

Kondansatörün kayıpları $\text{tg}\delta$ kondansatörün gücü, formülü ile bulunmadan önce deneyde $\text{tg}\delta$ tayin ve tesbit edilmektedir. Bunun için şekil - 1 deki köprü bağlantılarından yuvarlanarak detayları standardda açıklanan ayar ve ölçülerden sonra

$$\text{tg}\delta = \frac{\omega \times S_2}{R_2}$$

denkleminden tg ve kondansatörün kayıpları tesbit edilir.

Diger deneylerde buna benzer detaylarıyla açıklanmış ve sonuçların uygun sayılması şartları ayrı ayrı belirtilmiştir. Deneyler özellikle üzerinde durulacak hususlar (not) olarak deneyin uygun yerlerinde gösterilmiştir.

Bundan sonra standardın «piyasaya arzı başlığı altında

- Güç kondansatörleri üzerinde bulunacak bilgiler,
- Tehlike plakası,

olarak işaretleme maddesi yer almaktır ve bunu ambalajlama ve koruma maddeleri izlemektedir. Müteferrik hükümler ise her Türk standardında olduğu gibi beyanname yükümlülüğü ile ihrac edilecek mal üzerinde vazılacak bilgilere ait hükümleri kapsamakta ve son maddeyi de Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümlerine göre yapılacak işlem, teşkil etmektedir.

Yazımızın başında da işaret olduğum gibi bu standardımızda diğer standardlarımızdan önemli bir ayırım olarak, güç kondansatörlerinin seçim, tesis ve kullanılmaları ile ilgili kuralların da standarda eklenmiş bulunmasıdır.

Bu kuralları standardı okuyanlar bütün ayrıntılarıyla bulabileceklerdir.

Güç kondansatörlerinin hem standard hem de ilim açısından böylesine incelenmesi bu işin imalatçı ve kullanıcıları ile bilhassa Teknik Üniversite öğretim ve eğitimcilerini ve bütün teknik elemanları ilgilendireceğini ümit ederiz.

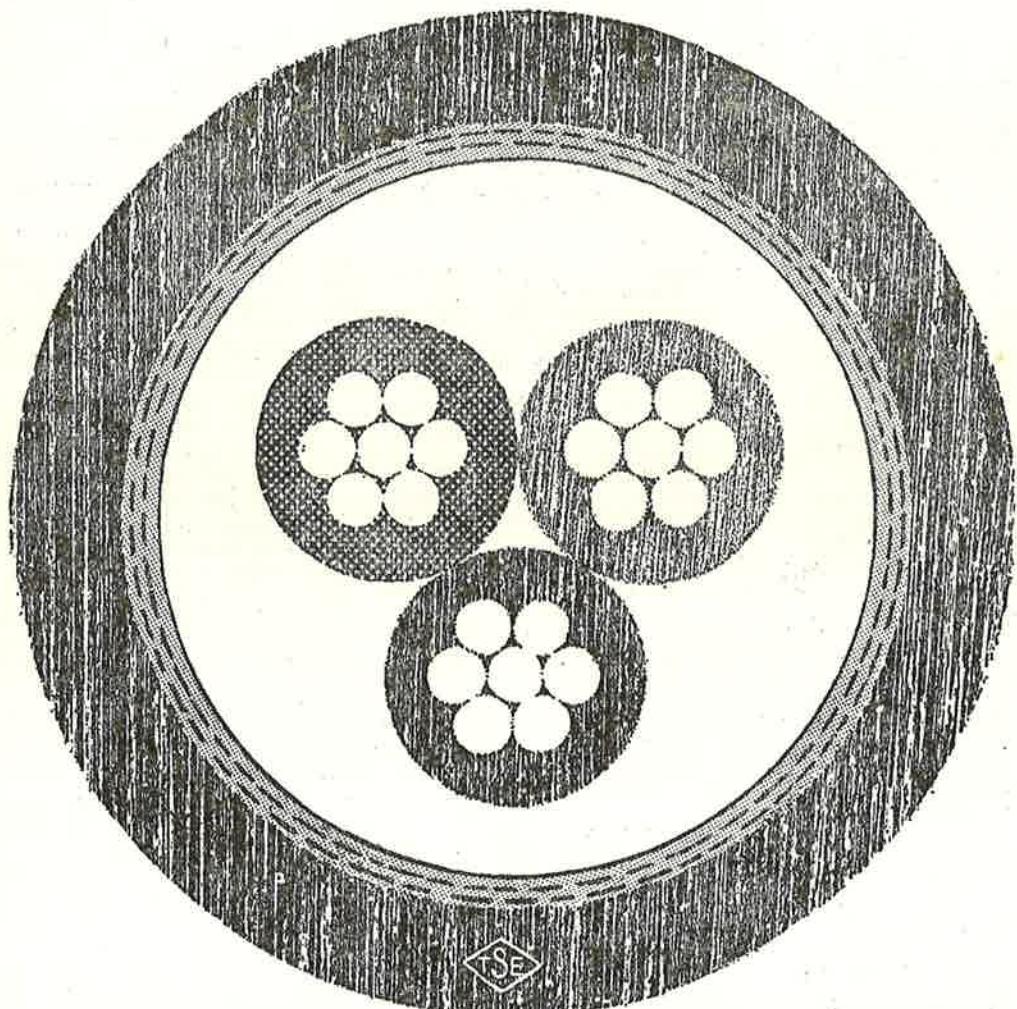
ENERJİ NAKLİNDE

Candamari

Bir sınai tesis, insan vü-
cuduna benzer. Her ikisi-
nin de enerjiye ihtiyacı
vardır. Sınai tesisin ener-
jisi elektrik, candamarı da
enerjiyi nakleden yeraltı
kablosudur.

Devamlı enerji için daima
KAVEL'e güveniniz.

KAVEL

KABLO VE ELEKTRİK MALZEMESİ A.Ş.
İSTİNDE - İSTANBUL tel: 63 34 00

admar - 4842 36

SUMMARY OF CONTENTS

NEED FOR STANDARDIZATION IN VIEW OF STATUTE CONCERNING PUBLIC SERVANTS

p. 3

The Turkish Standards Institution which was founded by virtue of Statute No. 132 completed its 10th year. This young public institution made over 900 standards and placed them at the disposal of our country's industry and agriculture during this comparatively short period.

During the same short period, the Turkish Standards Institution placed into operation its laboratories and created an auto-control system by establishing the TSE Mark indicating conformity with standards by which it certifies and controls conformity with Turkish Standards. It is gratifying to note that 22 companies have already signed agreements with TSE to have their products controlled by TSE and gain the faith of the consumer, by the TSE Mark they carry. It is indisputable that as the number of such companies increases, standards made by TSE will be implemented more widely and the consumer will benefit more from standards.

In our country the importance of standards can said to have been understood thoroughly. While in the beginning the meaning of the word standard was discussed back and forth, the present generation understands clearly its uses in the fields from industry to agriculture, from sports to tourism, from welfare services to traffic signs.

Still in that short period, the Turkish Standards Institution succeeded in having its voice heard in the international field at the level of the contemporary advanced countries, was elected to serve for two terms, i.e. six years, at the Council of the International Organization for Standardization (ISO), and gained additional honour by giving the writer of these words to the organization as the 8th President in its past of 25 years.

The summary given in this issue of STANDARD of the extraordinary issue of the Magazine of the French Standards Association on the occasion of the Ankara meetings of ISO, is a valuable document of Turkey's progress in the field of standardization.

All these that have been achieved within 10 years were the products of TSE's system of work devised by its statute which was shaped after the experiences of the contemporary advanced countries and which is being taken as a model by the developing countries.

As a matter of fact, TSE had set the procedure for preparing standards under the light of its founding statute.

Preparing standards is not an easy matter to be performed by a fixed staff. Preparation of a standard requires the joint work and efforts of experts in that particular field. The work of particular experts terminate after the completion of that particular standard. A new crop of experts have to be assigned to the preparation of another standard.

No other way can possibly be found in our age in which technology progresses with giant steps.

Above, we had mentioned that the Turkish Standards Institution had prepared more than 900 standards. They are all on subjects which require knowledge and technique on a variety of fields. As example, we can take hazelnut, seedless raisin, peach, citrus fruits, barley, wheat. Preparation of standards of these agricultural products is work beyond the scope of a few agricultural engineers, and requires group work with expert knowledge not only on the product itself, but on packaging, sampling, storing, transportation and analytical tests. Standards are product of joint work of well-known specialists in such fields of specialization as construction materials as cement, bricks, and plaster; electrical materials and equipment as bulbs, cables, batteries, refrigerators; machinery and tools as tyres, brake linings, steam boilers, hammers, spades; textile materials as grey cloth, cotton, wool and silk cloths and jerseys; forestry products as timber, travers, black oak, valonia and bay-leaf down to food-stuffs as milk, meat, sausage and salami.

It goes without saying that TSE cannot prepare standards on such wide range of subjects by a fixed staff. As we mentioned above, it is essential to bring together particular groups and let them prepare the standard in that particular field in which they are specialized. In other words, TSE's standard making staff is an everchanging staff, and standard making is a joint effort of Turkish specialists.

Statute No. 132 therefore, designed its General Assembly as well as its groups of specialists as bodies composed of the scientific, and the public and the private sectors so that they may work in harmony.

Consequently, if the principle laid down in the new statute concerning public servants to the effect that they cannot work out-side their own work-places is interpreted in the form argued by some of our personnel authorities which interpretation prevents public servants from working in a public institution as the Turkish Standards Institution, it becomes clear that the Turkish Standards Institution cannot continue to prepare standards, a task which is given to it by virtue of its founding statute.

As, at present, the new statute concerning public servants is considered to be revised in regard to additional duties, we feel it our duty to bring this situation to the attention of the authorities concerned and to invite them to attach it due importance

NUMBER OF COMPANIES WHICH RECEIVED PERMISSION TO USE TSE MARK REACHED 22

p. 5

The first agreements in 1971 for the use of TSE Mark indicating conformity with Turkish Standards have been signed with PİMAS Plastic Construction Materials and Electromechanical Industry. With these agreements the number of companies which received permission to use TSE Mark reached 22. Of these companies 5 manufacture electric cables and aluminium conductors, 3 ballasts for fluorescent lamps, 3 asbestos cement pipes, 2 household type

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

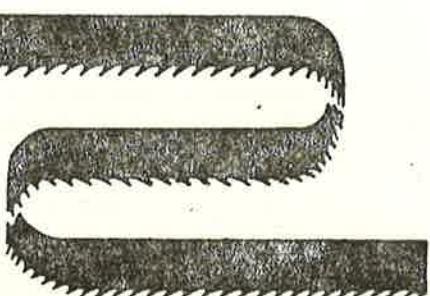
MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK
(İsveç)

- şerit
testereeler

- makina
testere ağızları

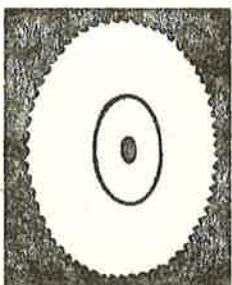
MARTİN
MILLER

Cift ve Tek-Kartal
(Avusturya)

MERKÜR

(Avusturya)

- şerit
testereeler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
paia testereeler
- katrak, kütük ve
daire testereeler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

• MAKİNE TESTERESİ

MTE •

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeligi
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeligi
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeligidinden demir
el testereleri

• EL TESTERESİ

MTE •

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslima amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Cadde 18, Transtürk Han, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAŞ-İst.
Ankara Mağazası: Çankırı Cadde 15/A, Tel.: 11 09 82
Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇNE ve NEFT SANAYİİ Koll. Şti. Fazlipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563
Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gezi Cadde 53, Samsun, Tel.: 20 82
Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Ataşehir Bulvarı, Burduröju A.Ş., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

refrigerators and washing machines, 4 brake linings and the rest a variety of industrial products.

Agreement signed with PIMAS :

The first agreement in January 1971 was signed with PIMAS Plastic Construction Materials in Istanbul. The Company's application for tubes and socket fittings of rigid PVC that conform with the relevant Turkish Standards was studied by TSE's experts both in the factory and in TSE laboratories and found agreeable, and the agreement was signed of 11 January 1971, at TSE where President Faruk A. Sünter congratulated PIMAS for the high quality of its products. In return, PIMAS's representative said that they were proud to have been allowed to use the TSE Mark.

Agreement with Electromechanic :

The Company which manufactured ballasts for fluorescent lamps in its factory in Balikesir in conformity with TS 58, also signed an agreement with TSE for the use of TSE Mark.

At the signing ceremony held at TSE on 15 January 1971, the Company's representative said, "It is an occasion of pride for our Company to be able to have received the permission to use the TSE Mark indicating conformity with standards. We feel it our duty to thank TSE officials for the cooperation they extended to our new enterprise which hopes to improve the quality of its products still more."

We congratulate both companies who joined the TSE family and wish them continued success.

NEW STANDARDS

p. 7

In this article, new Turkish Standards accepted in the January meeting of TSE Technical Council are given.

TV GUESTS

p. 11

In the humour section of our magazine, the writer talks about how after dinner family visits changed after the introduction of TV into the lives of the capital city residents.

The writer describes how, in the earliest days after TV while only a few families owned TV, neighbours accompanied with all the members of their families including servants flocked in to watch TV. The writer then goes on to describe how, when now that 8 out of 10 houses have TV, viewers behave and suggests a new standard to be made containing rules of behaviour by hosts and guests on TV watching nights.

STANDARDS IN THE 1971 PROGRAMME

p. 13

As already known by our readers, standardization is given large space in annual programmes of the Five Year Development Plans of Turkey.

Last year's programme had stressed the need of providing coordination in regard to control of standards. Even though some attempts had been made with this end in view, the works has not yet been concluded and is expected to be terminated by the end of the first half of this year. Requirements for standards in last year's programme will also be fulfilled thoroughly by the end of this year.

The programme for 1971 published in Official Gazette No. 13720 dated 11 January 1971 also give space to standardization.

To summarize, the programme requires that machinery and equipment used in mining should be standardized, with a view of reducing the number of types in use in order both to increase efficiency and reduce need of diversified spare parts.

The programme also requires standardization of packaging in manufacturing industry.

Another standardization requirement in the 1971 programme concerns reducing the types, sizes and varieties of cigarettes.

The programme further requires standardization of plastic products and stipulates prohibition of imports of plastic products which do not conform with standards to be made by the Turkish Standards Institution.

The programme requires standardization of dimensions in the construction sector too.

The programme places TSE's laboratories to the service of consumer societies to be set up to protect consumer interests.

CERTICO MEETING

p. 14

In this article, a brief information is given about the CERTICO meeting which was held in Geneva on 19-20 January, 1971.

SPECIAL ISSUE OF «COURRIER DE LA NORMALISATION» FOR ISO ANKARA-1970

p. 15-18

The November-December 1970 issue of «Courrier de la Normalisation», the periodical of the French Standards Association (AFNOR) is devoted to the 8th Session of the International Organization for Standardization (ISO) which took place in Ankara in September 1970.

The magazine, the cover of which was a repetition of the pattern of the silk material used for the uniforms of the hostesses employed during the 8th Session and was a composition of the ISO Ankara-1970 emblem in white and blue, gave large space to all the events of the 8th Session with numerous photographs.

Herebelow, you will find the cover composition of «Courrier de la Normalisation», extracts of pages carrying photographs and a translation into Turkish of the introductory article.

The said article is summarized here as follows:

«The International Organization for Standardization (ISO) held its 8th Session in Ankara on 15-29 September 1970. It is customary for all standard makers of all member countries to meet under the ISO flag every three years. Previously the general sessions of ISO were held consecutively in Paris (1949), New York (1952), Stockholm (1955), Harrogate (1958), Helsinki (1961), New Delhi (1964) and Moscow (1967). The standard makers of the world had set a date to meet in Ankara in 1970, upon the invitation of Faruk A. Sünter, who held the presidency of ISO from 1968 to 1970 and who is the President of the Turkish Standards Institution.

Turkey, the land which formed a bridge between Asia and Europe since the earliest days of humanity was indeed an ideal place for such a meeting. Everyone of those who set out for Anatolia from all four corners of the world in mid September could not help recalling, while flying over the reddish soils of

HEICO

STANDARDA GİREN YEGÂNE
BALAST **HEICO** DUR.
HEICO MARKASI GARANTİNİN
VE TEKNİĞİN İFADESİDİR.

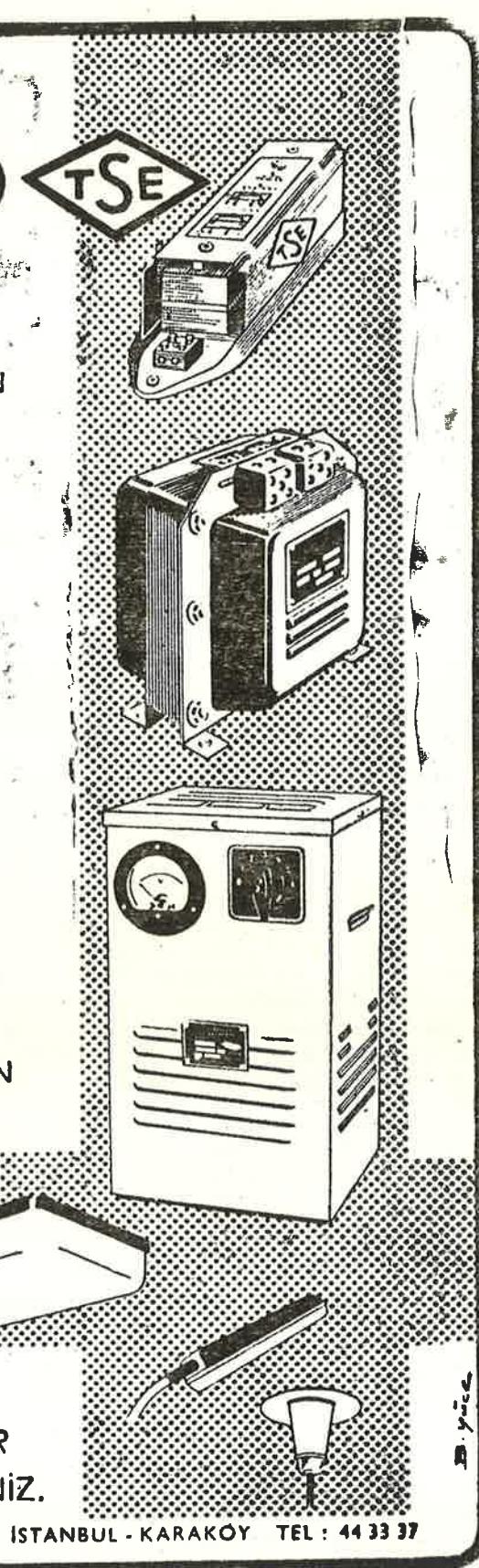
5 WATTAN 5000 WATA KADAR
MONOFAZE **HEICO** TRANS.
FORMATÖRLERİ AVRUPA
EMSALLERİ AYARINDA OLUP
EN İYİ VERİMLE ÇALIŞIR.

DÜŞÜK GERİLİMLİ YERLERDE
CİHAZLARINIZI DAHA VERİMLİ
ÇALIŞTıRMak İSTİYORSANIZ
HEICO REGÜLATÖRÜ KUL-
LANINIZ.

HEICO FLUORESANT BANT
VE REFLEKTÖRLERİ ZERAFETİN
NÜMUNESİDİR.

SOKAK AYDINLATMASINDA
HEICO ANTIGRON, ARMATÜR
VE BALASTLARINI TERCİH EDİNİZ.

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU, YANIKKAPI SOK. 38 İSTANBUL - KARAKOY TEL : 44 33 37

the Anatolian plateau, that this was the land where Creesus ruled, where the era of Homer was born, where the famed Mount Ararat, Ephesus and Troy were situated. Just as the guests were thinking of the ancient Hittite civilization, the Gordium knot, the arc of Noah, the churches of Apocalypsus a large modern airfield appeared before them, with the silhouette in the distance of a modern city Ataturk had created in the midst of history.

The moment they set foot on the ground the delegates were met with smiling friends and charming hostesses all dressed in a costume the material of which carried the colors and the emblem of ISO. The delegates suddenly pulled back from history remembered that they had come here to turn a new leaf in the history of ISO, and felt even at that moment that they would work under the most ideal conditions to do what they had come here to do.

And ISO Ankara-1970 was indeed a great success.

Over 500 delegates were representing 43 member countries and 15 international organizations which had relations with ISO. Headed by Turkey (90 delegates) the most numerous delegations were France and Great Britain each participating with 40 delegates. The presence of M. Lou Armand, President of the French Standards Association, M. Henri Durand, Standardization Commissioner of France, and M. Raymond Frontard, General Director of the French Standards Association were accepted as symbolization the representation of various interests and activities in this field.

In conformity with the traditional practice of ISO, the ISO Council, several permanent committees, nine sub-committees and 11 working groups held meetings along with the General Assembly of ISO which is held every three years.

The 8th Session of ISO took place in Ankara under the high auspices of his Excellency Cevdet Sunay, the President of the Turkish Republic. His Excellency Cevdet Sunay honoured with his presence the unforgettable inauguration ceremony of the 8th Session which was held at the Turkish Parliament Building. After President Sünter's welcoming speech, a message from Prime Minister Süleyman Demirel, who was away from Ankara, was read by his Undersecretary Mr. Munis Faik Ozansoy, who is at the same time the President of the Turkish-French Cultural Center and a well-known poet of Turkey. The message was stressing the importance of standardization for the economies of all countries. Later, in three official languages of ISO three speakers consecutively took the floor. These were M. Louis Armand, the President of AFNOR, Mr. Boitsov, the President of the Standardization Committee of U.S.S.R., and Mr. LaQue, the President of the American National Standards Institution. All three speakers emphasized the development of international standardization and importance of standards as instruments of both peace and development in our modern world.

Finally, President Sünter submitted a statement about the activities of ISO during the last three years. Giving some figures he said it could easily be stated that every working day of the year three ISO meetings were being held in every part of the world by more than 1000 technical committees, sub-committees and working groups and added that like some old empires in the world the sun did not set

under the ISO flag. President Sünter also announced the results of all these technical activities and pointed out that during the last three years more than half of the existing 1500 ISO recommendations had been published and placed at the disposal of all countries as a priceless source.

Following the inaugural ceremony President Sünter, accompanied by Vice-President and Secretary General of ISO as well as a great number of delegates, visited Ataturk's Mausoleum to lay wreaths in both ISO's and TSE's names. This was the ultimate expression of respect of all the standards makers of the world for Ataturk, the creator of modern Turkey.

Other meetings of the General Assembly were held at TSE's large Auditorium. A novelty had been added to these meetings : Open sessions were held on :

- Technical Work of ISO
- Standards and Consumer
- Standards and Developing Countries
- Standards and Transportation of Goods.

The open sessions fulfilled their purpose by bringing new ideas to international standardization as well as the high quality of listeners, the choice of subjects, and the queries put forward. New ideas were heard indeed as to how world standardization will answer the requirements of developing countries as well as the consumer. It is true that these ideas had already been discussed at ISO, but never to this extent and not with so wide a scope. There is no doubt the conclusions reached at the discussions at the open sessions will have influence on the future of ISO.

ISO elected its President for the next three years during the last session of the General Assembly. The new President is Mr. Francis LaQue, the President of the American National Standards Association. The choice of the new President leaves no doubt that the United States will contribute to a larger extent to ISO's activities which will be for the good of technical development and international standardization.

Before the General Assembly meetings the ISO Council held a meeting. Among the important decisions taken at this meeting we can mention two which will no doubt always be mentioned together with the word Ankara «International ISO Standards» and «Air and Water Pollution» required to be investigated by ISO.

As to technical committees, although less in number compared to Moscow, the «Three Unit» rule was observed. They met for a whole week in the buildings and laboratories of the Standards Institution of the host country, an accomplishment encountered for the first time in ISO's history.

The fruits of the perfectly organized meetings were not long to come. The delegates who are all experts of their subjects found, as expressed at the General Assembly by M. Frontard, perfect conditions of work in Ankara and returned to their countries with a rich harvest of technical agreements.

The delegates also found possibilities of entertainment during their leisure hours and felt deeply about the close interest and hospitality shown to them.

Each morning delegates found in their pigeon holes a daily bulletin prepared during the previous

night both in English and French, containing photographs, news items, articles on current subjects and informative articles about Turkey.

The Ladies' Committee had prepared interesting programmes for the wives of the delegates. The most original of these programmes was a seminar on the subject of «Social Statute of Turkish Woman».

The delegates found many occasions to meet each other at several receptions and visits arranged for them. All delegates appreciated the honour bestowed on them by each of the social events, particularly the tea party given in their honour by the President of the Turkish Republic, at his Çankaya Residence, the Pink Kiosk. Invitations by President Sünter, other Turkish officials and foreign missions was culminated by President Sünter's Farewell Banquet where all delegates got closer to their Turkish friends and had the chance to appreciate the hospitality of Turkish people once more before they returned to their countries.

Some delegates extended their stay in Turkey and participated in excursions that were arranged perfectly by TSE. Their eyes were blinded by the magnificence and beauty of Izmir, Ephesus, Pergamum and İstanbul. The Council members who were taken to Ürgüp and Göreme as guests of TSE will remember the frescos in the churches which were built by the earliest christians and the fairy chimneys as long as they live.

Yes, Turkey welcomed ISO very well during ISO Ankara 1970, and contributed much to international standardization. We feel it our duty to extend our thanks here to TSE, to its ever smiling energetic President Faruk A. Sünter and to all those who assisted him.

ON CERTICO

p. 19

CERTICO is a Council Committee of ISO which was set up by virtue of Council Resolution 39/1970 taken during the 8th Session in Ankara in September. The President of ISO was authorized to select the chairman and the members of this Certification Committee, and it was further agreed that the Committee should prepare a proposal about its scope of activity as well as its work programme.

Pursuant to the above resolution President Sünter, jointly with new President F.L. LaQue, selected H.A.R. Binney from Great Britain as Chairman and R. Frontard from France, Dr. A.V. Glitchev from U.S.S.R., J.E. Kean from Canada, N. Ludwig from Germany, J. Ollner from Sweden, D.L. Peyton from U.S.A., R. Teichmann from South Africa, M. Uyguner from Turkey, and J.W. van Zwieten from Holland as members. Later, Mr. Peyton from U.S.A. was replaced by K.S. Geiges.

TÜRK STANDARDLARI
ENSTITÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
T E L E F O N : 17 19 31 - 17 91 24/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

The main purpose of this new committee was to study marks indicating conformity with standards which gave rise to new problems in world trade.

Marks indicating conformity with standards necessitates existence of standards, and their area of effect is confined within the boundaries of standard. Thus, standard covers safety, quality, hygiene and country of origin, and ensures that all these have been proved by tests indicated in the inspection methods of the standard. Consequently marks indicating conformity with standards are quite different from informative labels.

CERTICO's field of activity will be aimed at unification of certification practices which today show a great deal of variety. The Committee will work in conjunction with such other international organizations as IEC, ECE, CEN, EFTA, CENEL, CEPEC/CEMAC, ECQAC and FAO who carry out similar work.

CERTICO will in no way interfere with controls carried out by governments by virtue of relative legislation. It will concern itself solely with controls to be carried out by standardization bodies. Furthermore, work on conformity with standards and certification will in no way prevent technological progress. Certification will only be implemented for mass produced goods.

At present certification is carried by three different bodies in Turkey :

1. Conformity of exported goods with standards is certified by the Ministry of Commerce.
2. Certification of certain seeds is made by the Ministry of Agriculture.
3. Certification of goods, standards of which are published, is made by the Turkish Standards Institution.

Only the third type of certification enters the field of work of CERTICO.

STANDARD FOR LOAD TOP - CHANGERS p. 21

In this article, technical information is given about a new Turkish Standard, TS 803.

STANDARD FOR DRY ONION p. 22-23

In this article, information is given about the standard for dry onions which was recently adopted as Turkish Standard No. 796.

STANDARD FOR POWER CAPACITORS p. 24-25

This article gives technical information about TS 804, standard for power capacitors, which was prepared by making use of IEC 70/1967, NF C 54-100/1965, BS 1650/1963, BS 3772/1964, DIN 48501/1964, DIN 48507/1959, DIN 41311/1956, DIN 41311/1964 and DIN 49863/1955.

İLAN TAKİFESİ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
------------------------	----------------------	----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADI POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira	Abone bedeline
6 aylık 6 Lira	uçak postası
Sayı 1 Lira	ücreti ilâve edilir.